

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 4 2010



FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 4 sept 2010

Årgång 76

ISSN 0015-4431

Förbundets Höge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
ANDERS GRENSTAD
MARININSPEKTÖR



REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost:omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY



GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - epost:paul.assar@euromail.se
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlm
epost: gittan.ahlm@telia.com
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksforbundet@flottansman.se

POSTGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.
bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18



Ur innehållet:

Kungsholmsfort kvar i Försvarsmakten 4-5



HMS Oscar II 6
Vad en gammal bild kan berätta 7
300 år sedan slaget vid Köge Buk 8-9



Marinens nya personalsystem 12-13
Lumpen - utställning på Marinmuseum 16-17



Sjösetting av singaporiensk ubåt 20-21



Utställning Terrakottaarmén 22-23



Fritiof Nilsson Piraten 24-26
Lokalföreningarna 31-40
HMS Malmö i Västervik 42-43
Nya böcker 44-45

Omslagsbild:

Vi sjösettingen av den singaporienska ubåten vid Kockums i Karlskrona överöste kanonen ubåten med serpentiner i rött och gult

Nummer 1 2011 utkommer i mars. Manusstopp den 15 febr

Flottans Män har haft 75 bra år

Sommaren har gått över i höst och jubileumsåret är snart passerat och vi kan konstatera, att vårt jubileumsfirande var både lyckosamt och uppmärksammat. Flottans Män har haft 75 bra år och skall fortsätta på den vägen. För att även de kommande 75 åren skall bli framgångsrika, måste vi arbeta intensivt med rekrytering och ekonomi. Det pågår mycken verksamhet ute i regionerna och lokalföreningarna med de här frågorna och det inger hopp om fortsatt välstånd för vår kamratförening.

Under hösten har också det svenska folket sagt sin mening om vilken konstellation, som skall inneha regeringsmakten de närmaste fyra åren. I sommarnumrets ledare efterlystes besked i valdebatten från de politiska partierna, vilken försvarsmakt de vill ha och vad de vill med den svenska försvarsmakten. Det blev inte särskilt klara besked inför valet och när valresultatet stod klart och statsministern redovisade regeringsförklaringen ägnades 18 rader åt den viktiga försvarsfrågan.

I ett centralt stycke redovisas, i övergripande termer, inriktning, utnyttjande och uppbyggnad av Försvarsmakten:

Sverige ska ha ett tillgängligt, användbart och flexibelt försvar, som enskilt och tillsammans med andra kan trygga vårt lands frihet och oberoende. En insatsorganisation med stående och kontrakterade förband skapas för insatser i landet, i närområdet och internationellt. För att öka användbarheten och flexibiliteten överförs resurser från stöd och kringverksamhet till förbandsverksamhet. Uppbyggnaden av den nya organisationen sker i takt som dessa resurser kan frigöras. Hemvärnet utvecklas till nationella skyddsstyrkor. De har en central roll i det svenska försvaret - deras roll och förmåga kommer att öka.

En välvillig tolkning av den här beskrivningen, som görs i mycket övergripande termer, är, att den visar en viss överensstämmelse med Flottans Mäns uppfattning om behovet av ett bättre nationellt försvar och bättre tillgänglighet, som tidigare redovisats i vår tidskrift. En tydligare fokusering på Försvarsmaktens huvuduppgift (?), försvaret av Sverige, hade dock varit önskvärd!

Flottans Mäns största intresse i det här sammanhanget är naturligtvis Flottans utveckling och framtid. Av förklarliga skäl sägs inget specifikt om Flottan i regeringsförklaringen, men det ovan citerade stycket väcker några intressanta frågor, som belyser de osäkerheter, som tidigare diskuterats på den här sidan och som alltjämt väntar på svar.

Pliktlagen är lagd på is och personalförsörjningen skall ske med kontraktsanställda sjömän. I händelse av en radikalt förändrad omvärld med en uppväxande hotbild mot vårt land skall dock pliktlagen kunna sättas i tillämpning. På reportageplats i detta nummer redovisas Marinens personalsystem, där personalförsörjningen med rekrytering och utbildning av marinens personal beskrivs. I början av nästa år rekryteras de första sjömännen enligt det nya systemet och skall under kommande år bemanna våra fartyg och utgöra bas för rekrytering av elever till officersutbildning. Kommer den här rekryteringen att ge erforderlig kvalitet och kvantitet?

Parallellt med uppbyggnaden av den nya organisationen pågår ett arbete, där försvarsmakten prövar ett Ofentligt Privat Samarbete med stöd och kringverksamhet. Detta skall medge, att resurser kan överföras till operativ verksamhet. I regeringsförklaringen säger statsministern, att *uppbyggnaden av den nya organisationen sker i takt, som dessa resurser kan frigöras*. Om inte samarbetet med privata entreprenörer frigör tillräckliga resurser, vad händer då? Kommer uppbyggnaden av den nya organisationen att läggas på is, eller kommer resurser att tillföras från "annat håll"?

Flottans Män har tidigare redovisat tvivel, när den allmänna värnplikten lades på is till förmån för kontraktsanställda sjömän och haft synpunkter på avvägningen mellan ubåtar och övervattensfartyg och antalet kölar totalt. Den inriktning som redovisas i regeringsförklaringen undanröjer inte dessa tvivel och våra tidigare redovisade uppfattningar kvarstår därför.

Låt mig avsluta med att framföra ett varmt tack till alla medlemmar, som med stora arbetsinsatser gjorde jubileumsfirandet och året till en succé och samtidigt tillönka alla Flottans Män med familjer en God Jul och ett Gott Nytt År.

Johan Brömlund



Kungsholmsfort kvar i Försvarsmakten



Foto Peter Nilsson

I april 1680 kom de första soldaterna till de små Båkholmarn omedelbart väster om Tjurkö vid huvudinloppet till Karlskrona. I samband med Karlskronas grundande och flottans flyttning från Stockholm till den nya staden planerades och byggdes på ömse sidor om Aspösund, sedermera Kungsdjupet två befästningar, Kungsholmsfort och Drottningsskär. Sedan april 1680 har således Kungsholmen varit bemannat och är på så sätt världens oavbrutet längst bemannade fort.

Kungsholmsfort har under de 330 åren genomgått många förändringar och moderniseringar. De tre stora, som ännu sätter sin prägel på fortet, genomfördes 1830-1850, 1873-1879 samt 1899-1900. Därefter har egentligen endast några ovanjordsbyggnader i trä tillkommit och moderniseringar genomförts interiört.

Fortets bestyckningsplan från 1795 omfattade som mest 400 kanoner, men av dessa fanns endast 275 på plats. Efter den stora ombyggnaden på 1870-talet omfattade fortet 18 batterier med 54 kanoner och under Andra

världskrigets beredskap fanns endast fyra batterier om totalt 13 kanoner. I dag är ön helt obestyckad, om man undantar de fyra salutpjäserna.

Från början och fram till 1893 bemannades fortet av olika enheter ur flottan. Karlskrona artillerikår, föregångare till Karlskrona kustartilleriregemente (KA 2), härskade på ön 1893-1901 och från och med 1902 fram till KA 2 nedläggning den 31 oktober år 2000 var Kungsholmen KA 2:s viktigaste ytterförläggning.

Redan på 1870-talet lades de första kontrollerbara minorna ut i Kungsdjupet och här låg de kvar till år 2000, hela tiden moderniserade. Försänkningen mellan Kungsholmen och Drottningsskär, som orsakat så många oönskade grundstötningar, lades ut med start 1871. Då var det enkelt. Det fordrades varken vattendom eller miljöprovning.

Sedan år 2000 har flottan återtagit fortet, men vid årsskiftet upphör en epok. Då avslutas utbildningen av soldater och sjömän på ön.

Högkvarteret gav Marinbasen i uppdrag att utreda Kungsholmens framtid från total nedläggning till begränsad verksamhet. Fyra olika alternativ togs fram och beslutet blev, att Kungsholmen behålls i Försvarsmaktens (Fortifikationsverkets) regi och kallställs för att kunna utnyttjas som ytterförläggning vid större övningar, sjövärnets sommarutbildning, viss verksamhet från F 17 m.m.

En total avveckling och överföring till Statens fastighetsverk hade medfört sådana kostnader för miljösanering, flyttning av olika telesystem m.m., att det inte syntes realistiskt.

Nu kommer Kungsholmen att ha viss verksamhet kvar, men någon grundutbildning av sjömän och soldater blir det inte. Karlskrona kommuns och Marinmuseums mycket populära och välbesökta guidningar kommer att fortgå som tidigare.

En liten udda verksamhet på fortet kan nämnas, att SMHI:s dagliga sjövädersrapporter, ges vattenståndet i havet vid Karlskrona. Denna uppgift kommer från en pegel i Pegelhuset på Kungsholmen byggt 1881

Olle Melin

Pegelhuset med vattenståndsmätare.

Foto Olle Melin



Sista utbildningsomgången på Kungsholmen

Den 2 augusti i år ryckte cirka 200 rekryter in vid Marinbasens grundutbildningsbataljons basskyddskompani. Rekryterna utbildades till vakt- och insatssoldater för Haninge, Göteborg och Karlskrona garnisoner. Rekryterna var de första "icke värnpliktiga" i det nya personalförsörjningssystemet. När detta skrivs i mitten av november har soldaterna till Haninge och Göteborg börjat sin tjänstgöring, medan Karlskronasoldaterna finns kvar på fortet för slutövningar. I månadsskiftet november – december upphörde så förbandsutbildningen vid fortet och soldaterna går in i skarp tjänst inom garnisonen.

Utbildningen på Kungsholmen har omfattat vapentjänst (Ak5 C/D och pistol 88), skyddsvaktutbildning, närkampsutbildning, exercis, sjukvårdstjänst och annan soldatutbildning. Båtförare har utbildats på G-båt.

I månadsskiftet januari – februari 2011 rycker nya frivilliga soldater in vid Marinbasen. De genomför där GMU, som är en gemensam grundutbildning, oberoende vilket förband i landet som genomför den.

John Sigurdsson



Sjukvårdsutbildning. Foto Benny Larsson



Soldaterinran och korum på Kungsholmen. Foto Benny Larsson



Båthamnen på Kungsholmen. Foto Olle Melin



Utbildning på Ak5. Foto Benny Larsson



Skjutövning under 1.sergeant John Sigurdsson. Foto Benny Larsson

HMS Oscar II

HMS Oscar II var ett pansarskepp i den svenska flottan byggd på Lindholmens mekaniska verkstad 1903-1905 och hon var den enda i sin klass - ett förbättrat fartyg i Äranklassen.

Pansarskeppet *Oscar II* sjösattes i juni 1906 och var i tjänst under 40 års tid. Hon skilde sig på flera punkter från de tidigare pansarbåtarna, bland annat genom sina tre skorstenar. En annan skillnad var att det medelsvåra artilleriet med åtta 15,2 cm kanoner samlades i fyra dubbeltorn längs sidorna. Huvudbestyckningen utgjordes dock av 2 st 21 cm m/98, som var en svensk fartygs- och kustartillerikanon, tillverkad av Bofors under tidigt 1900-tal. Pjäsen hade en vikt på 16 580 kg och kunde avfyra ett skott per minut. Alla pansarskepp mellan *HMS Dristigheten* och *HMS Oscar II* fick kanonen som huvudbeväpning. Dessförinnan användes en 25,4 cm kanon med lägre eldhastighet och 10 år efter *Oscar II:s* sjösättning sjösattes *HMS Sverige*, som fick 28 cm pjäser. Åtta 21 cm pjäser kom att överföras till kustartilleriet, där de monterades i öppna värn med högre elevation, som medgav längre räckvidd än i pansarskeppens trånga torn. Batterier med dessa pjäser ingick i organisationen fram till i mitten av 1950-talet.

Under sina år hann *Oscar II* också med att vara flaggskepp i Kustflottan. *Oscar II* uttrangerades 1950 och låg därefter fram till sin skrotning 1974 förtöjd vid Berga örlogsskolor som övningsanläggning för skyddstjänstskolan.

1944: En jungman på pansarskeppet Oscar II berättar:

Den 2 juni 1944 anlände 55 jungmän till Karlskrona för två månaders tjänstgöring på pansarskeppet *Oscar II*. Bakom sig hade de en månads utbildning på skolskeppet *Jarramas*.

”Det var en djävlig månad, pennalism förekom och kallt var det. Men som sjömansgosse var man tvungen att gilla läget.”

En sedan länge svunnen epok

Oscar II låg till ankars på Kungsbreddden, stor, mörk och dyster. Båten var gammal och sjösattes 1907. Kommen ombord visade det sig, att det fanns ett rejält, varmt tvättrum i anslutning till massen. Måltiderna äts på riktigt porslin.



”Ett paradiset jämfört med segelfartyget *Jarramas*”, noterade vår okände jungman.

Kl 07.55 anbefalldes en röst i högtalarna om divisioner akterut kl 08.00, vilket innebar, att hela besättningen skulle ställa upp. Fartygschefen hälsade de nykomna välkomna ombord och överlämnade ordet till sekonden, kapten af Ugglas för genomgång av ordningsreglerna. Det låg en liten hund vid fötterna på en av högbåtsmännen. Han var påmönstrad under namnet 999 Carlsson och hade korprals grad.

Mycket var nytt ombord för jungmännen. Det fanns t. ex. en radioanläggning med musik, som var i gång under fritiden. Ibland avbröts musiken av meddelanden, att det var telefon till visst skeppsnummer eller att permissionsbåten skulle avgå. Vi hittade också ett postkontor och ett välsorterat marketenteri. Allting var så annorlunda, mot hur det varit på *Jarramas*. Befälet hade en sträng men just inställning till oss jungmän.

Som kuriosita kan nämnas, att segelfartyget *Jarramas* existerar fortfarande och ligger förtöjd vid Marinmuseum i Karlskrona. En insamling har startats för nödvändig renovering av fartyget.

Pansarbåten *Oscar II* var det första fartyg i modern tid, som fick namn efter en regerande regent. Fartyget uttrangerades 1956 efter nära femtio års tjänst i marinen.

Artikeln är saxad ur Flottans Mäns i Nynäshamn tidning nr 3/2010 med vederbörligt tillstånd av redaktören Rune Stang.



Jarramas under segel

Vad en gammal bild kan berätta

Det är hösten 1938 och vid Utrustningskajen på Örlogsvarvet i Karlskrona söder om gamla mastkranen ligger ett gammalt segelfartyg ombyggt till omklädningsbarack för varvets arbetare.

Segelfartyget är övningsbriggen *Gladan*, föregångare till dagens övningsskonert med samma namn.. Bakom *Gladan* syns ett av dåtidens pansarskepp, förmodligen ett ur Äranklassen.

Briggen *Gladan* byggdes helt i trä ursprungligen som lastbriggvid Örlogsvarvet i Karlskrona och sjösattes 1857 som nybygge nr 239. År 1881 ändrades hon till övningsbrigg för skeppsgossar och användes som sådan, intill hon utrangerades 1924. Efter avriggning användes det gamla skrovet som omklädningsbarack.

År 1942 sjönk fartyget på Örlogsvarvet och därmed var *Gladans* saga all.

Men ritningarna till *Gladan* skulle komma till användning på nytt. Stockholmsbriggen *Tre Kronor*, byggd på Skeppsholmen, är konstruerad efter dessa ritningar.

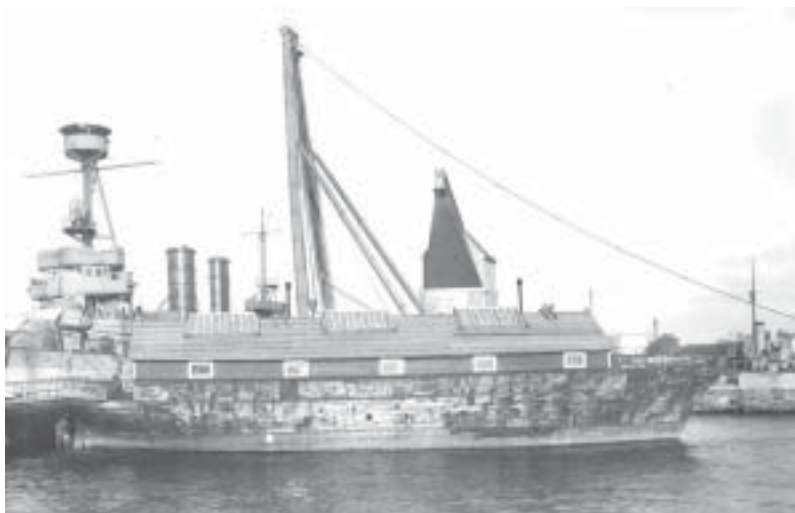
Olle Melin



Stockholmsbriggen Tre Kronor
Foto: Ingmar Elofsson

Lite fakta om fartyget

Längd vattenlinjen	32,3 meter
Största bredd	8,6 meter
Djupgående	3,2 meter
Deplacement	310 ton
Segelyta	331 m ²
Besättning	Fartygschef 2 officerare Uppbördsstyrman Uppbördskeppare Läkare/Sjukvårdare Kock 60 elever



Briggen Gladan 1938

Efterlysning

Flottans Män i Göteborg önskar komplettera samlingen av vapensköldar från örlogsfartyg. Har någon **DROTTNING VIKTORIA** till övers? I så fall tar vi tacksamt emot meddelande om detta! Marinstugan i Göteborg 031-290723

Med goda förhoppningar
Bertil Andreasson

300 år sedan slaget vid Köge bukt

I den danska staden Köge söder om Köpenhamn högtidlighölls i oktober 300-årsminnet av det svensk- danska sjöslaget vid Köge Buktt 1710. Det danska Linjeskeppet *Dannebrog* fick eld ombord, som spred sig till krutdurkarna, vilka exploderade och fartyget sjönk med 600 sjömän. Fartygets befälhavare amiralen Iver Huitfeldt följde sitt fartyg till botten.

Vid minnesdagen deltog regentparet Drottning Margrethe och Prinsgemålen Henrik, för dagen klädd i Amiraluniform. Förutom marina enheter från värdlandet Danmark deltog enheter ur svenska och norska marinen, förtöjda vid kajen i Köge hamn.

Från Sverige medverkade sex enheter ur 1.amfibieregementets Göteborgsdel under befäl av överste Ola Truedsson. Inalles deltog 80 personer i förbandet. Från Norge kom Kustbevakningsfartyget *K.V. Nornen* under befäl av konteramiral Egil Jörgen Elkanger med 4 officerare och 10 mans besättning. Värdlandet Danmark representerades av chefen för Sjövärnets kommando, konteramiral Finn Hansen och bevakningsfartyget *Rota* samt delar av besättningen, ett 10 tal man. Dessutom deltog Sjövärnets Tamburkorps med utmärkt musik både under minnesstunden vid monumentet och marschen till och i Köge vackra och mäktiga kyrka.

F.M. Ängelholm, inbjudna av vänföreningen Köge Marineförening, representerades av bl.a. Lars Linde och Claes Nerhagen, ordförande respektive vice ordförande.

Tidigare på dagen hade kransar lagts ner på olika kyrkogårdar vid Kögebukten, där förolyckade sjömän hade flutit i land. Till ceremonin kring monumentet på hamnplanen och den högtidliga kransnedläggningen anlände regentparet Drottning Margrethe och Prins Henrik och mottogs av borgmästaren Maria Starke.

Första krans, som lades ner, var regentparets, varefter följde danska, norska och svenska marinens kransar. Därefter lades kransar ner från familjen Huitfeldt, från Köge stad och från Marineföreningen. Saluts avgavs från Marinstugans kanon.

Minnesgudstjänsten i Köge kyrka, där även Drottning Margrethe och Prins Henrik deltog, blev en verklig högtidsstund med vacker sång och musik. Högtidligheten avslutades på Köge fantastiska museum, där det bjöds på förfriskningar med tilltugg. Vi kunde också beskåda en speciell utställning om "Slaget vid Köge Bugt" Utställningen innehöll många föremål, som plockats upp eller flutit iland. Vidare fanns en välbyggd modell av *Linjeskeppet Dannebrog*.

Tack Marineföreningen och tack hela Köge för en välordnad minnesdag.

Gunnar Gunnarson



Från vänster Jens Löje Jensen ordförande i Danska Marineföreningen samtalar med överste Ola Truedsson, chef för 1-amfibieregementet, till höger.



Stabsfartyget HMS Grundsund vid kaj i Köge hamn..



Tre av de deltagande svenska enheterna HMS Rapp, Stolt och Munter vid kaj i Köge.



Tamburkorpsen är populära.



Drottning Margrethe Prinsgemålen Henrik



Modell av Dannebrogen på Køge Museum.



Foto: Gunnar Gunnarson

Ordförande i Køge Marinförening Jörgen.E. Petersen med maka Lis. Till höger Jens Löje Jensen riksordförande i Danska Marinföreningen.



Kransnedläggning.



Samtliga nedlagda kransar. vid monumentet i Køge Hamn.

Johnny Ekdahl på Sjöfartsmuseet i Malmö

Den 29 september hade Jonny Ekdahl vernissage på Sjöfartsmuseet i Malmö. Vernissagen invigdes av chefen för Malmös museer Göran Larsson. Därefter berättade Jonny på ett humoristiskt sätt om, hur han fått kraft till och glädje av att skapa alla sina sjömanskonsthantverk. Under 45 år har det blivit cirka 9000 unika alster. De är utförda i rostfritt stål, fartygsstål och trä omslagna med valknopar. Han säljer inga alster. Kungen, Drottningen, Landshövdingar, Biskopar, Ambassadörer, Amiraler, Sjömanskyrkor samt många andra personer och organisationer har erhållit av hans sjömanskonsthantverk. I Malmö finns cirka 1000 av dem på förskolor och i privata hem. Genom julklappsutdelning under många år till samtliga studenter på World Maritime University (WMU) i Malmö finns konstverken i över 100 länder.

Under vernissagen fick Jonny minnespresenter från föreningarna Flottans Män, Kryssarklubben, Besättningen Rydbergsgästarna, Sjömansgårdens Pensionärsklubb samt WMU. Från Riksföreningen Flottans Män fick han boken "Marinmålaren Jacob Hägg", som överlämnades av Gert Garin.

Sjöfartsmuseet bjöd deltagarna på kaffe och bullar. Innan vernissagen avslutades fick samtliga 46 deltagare en minnespresent av Jonny, en sjömansljusstake.

Anna Kuylenstierna
FM Malmö



Johnny Ekdahl vid utställningen.
Foto Anna Kuylenstierna



Neptuni Ordens brudgåva

Neptuni Orden utdelar på sin högtidsdag lördagen den 19 mars 2011 en penninggåva (10 000:-) såsom brudgåva samt bidrag till utrustning och resa till "en frisk, dygdig och intelligent flicka i åldern 18-30 år, som står i begrepp att gifta sig och vars fader tjänat i Svenska Örlogsflottan".

Ansökningsblanketten, som skall vara insänd före **2011-01-10**, erhålles från Ordens kansli, Skeppsbron 10, 111 30 STOCKHOLM, tel 08-20 15 34 • fax: 08-10 63 17 • epost: neptuniorden@telia.com

Weinsjös karikatyrer



Ett bidrag till vår tidning

Vid förbundsordförandens besök i Norrköping, informerade han om förbundets ekonomi och rekrytering. Det blev ett mycket positivt gensvar och kvällen resulterade i över 3 000 kronor som bidrag till vår tidning.

Förbundsordföranden sade bl.a., att om alla våra medlemmar bidrar med 15 öre per dag, kommer ekonomin att blomstra. En av medlemmarna i Norrköping, Dag Andersson, lämnade då 600 kronor och sade, att han betalade för en dag för samtliga cirka 4 000 medlemmar.

En mycket generös gåva, som manar till efterföljd.

Red.

FULLSERVICEVARVET MITT I SKÄRGÅRDEN

Vi är specialister på trä, men servar och reparerar de flesta motorer och båtar, även aluminium. Reservdelar på lager till Yanmar och Volvo Penta.



ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB
BOX 15, 130 25 INGMARSÖ
08-542 461 36, batservice@swipnet.se

Marinens nya personalsystem

Bakgrund

Sedan några år tillbaka pågår en omfattande reformation av Försvarsmaktens personalförsörjningssystem syftande till att bättre möta de krav, som ställs på ett stående insatsförsvar. År 2008 infördes ett tvåbefälssystem, där kategorin yrkesofficer delades upp i officer och specialistofficer. I år påbörjades anställning av kategorin GSS (gruppbefäl, soldater och sjömän), vilka utgör ytterligare en kategori av anställd militär personal. Den 1 juli i år lades vidare pliktlagen vilande, vilket innebär, att kategorin värnpliktiga försvinner. Sammanfattningsvis innebär detta, att den militära personalen fördelas på följande personalkategorier:

Officer

Militär tjänsteman i någon av graderna fänrik till amiral

Specialistofficer

Militär tjänsteman i någon av graderna 1:e sergeant till flottiljförvaltare

Gruppbefäl, soldat, sjöman (GSS)

Militär tjänsteman i någon av graderna menig 1. klass till sergeant

Officersaspirant

Militär personal som är antagen till eller genomgår officersutbildning

Rekryt

Militär personal som genomgår militär grundutbildning eller kompletterande grundutbildning

Yrkesofficerare är kontinuerligt tjänstgörande officerare eller specialistofficerare, medan reservofficerare är tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare. Detta innebär en utökning av begreppet reservofficer, som traditionellt tidigare endast fanns från graden fänrik och uppåt, men som nu alltså som lägst kan vara 1:e sergeant. Även kategorin GSS kan vara kontinuerligt eller tidvis tjänstgörande.

Den omedelbara och tydligt synliga förändringen är, att de tidigare värnpliktiga befattningarna ombord och iland nu är tillsatta med anställda inom kategorin GSS. Den nuvarande yrkesofficerskadern är med undantag för de allra yngsta, utbildade i äldre befälsordningar. Volymmässigt kan man konstatera, att det i förhållande till de nya bemanningslistorna finns ett överskott av officerare och ett ungefär motsvarande underskott av specialistofficerare. Hur och i så fall när en eventuell anpassning till det nya systemet skall ske, är för närvarande dock inte beslutat.

Rekrytering och utbildning av sjömän

I januari 2011 påbörjas i Karlskrona den första utbildningen av frivilliga, som är avsedda att anställas som sjömän. Utbildningen, "Grundläggande Militär Utbildning"

(GMU), genomförs under tre månader och kommer att i stort sett att ha likartat innehåll, oavsett var i landet den genomförs, eller vilken försvarsgren de är avsedda för. Den kommer för de blivande sjömännen att genomföras vid Marinbasen och kvalitetssäkras av Sjöstridsskolan. Efter genomförd GMU kommer de, som bedöms lämpliga, att provanställas på 6 månader, såvida de inte väljer att anställas i de nationella skyddsstyrkorna (hemvärnet) eller återgå till det civila livet. Under provanställningen genomförs yrkes- och befattningsutbildning, i huvudsak vid Sjöstridsskolan eller vid annan fack- eller funktions-skola, varefter de kan tjänstgöra ombord i befattning. Anställningstiden kan som längst fortgå i 12 år varav maximalt 8 år i sammanhängande följd.

Under en övergångsperiod kommer det att finnas färdigutbildade före detta värnpliktiga, som direkt kan anställas i befattningar ombord. Men redan står Marinen för en ny utmaning, där det gäller att attrahera och rekrytera unga män och kvinnor att satsa på ett jobb som sjöman eller soldat.

Utbildning av specialistofficerare

Den huvudsakliga rekryteringsbasen mot specialistofficerare är tänkt att vara anställda sjömän, som väljer att göra en fortsatt yrkesutveckling inom Marinen. Det är även möjligt att påbörja utbildningen efter en förberedande militär utbildning, så kallad aspirantutbildning. De som tidigare gjort värnplikt kan också söka in direkt.

Utbildningen är en yrkesutbildning under tre terminer, som tillsammans med praktisk erfarenhet skall ge specialistofficeraren förmåga till att hantera olika system, materiellslag samt förmåga till att samordna verksamhet på stridsteknisk och lägre taktisk nivå. Slutmålet är att vara systemansvarig, ställföreträdare till en officer samt att kunna tjänstgöra som funktionsansvarig. Första terminen har en tyngdpunkt i utbildningen mot sjömanskap, ledarskap och pedagogik samt fysiskt stridsvärde. Andra terminen har fokus på taktik/teknik, försvarsupplysning, fartygsbefäl klass VIII samt övningsledare för skjututbildning vid fasta utbildningsanordningar (skjutbana). Under tredje terminen påbörjas befattningsutbildningen som kan variera i längd beroende på utbildningsinriktning. I marinen finns följande utbildningsinriktningar:

Sjöstrid med:

- Operatör Undervattensstrid
- Operatör Ytstrid/luftförsvar
- Röjdykare/EOD-sjö

Amfibiestrid med:

- Amfibie
- Amfibie Bevakningsbåt
- Amfibie Nautik/båt

Ledning med:

- Ledningssystem Sjö (samband)
- Telekrig Sjö

Teknisk tjänst med:

- Skeppsteknik Sjö/Amf
- Systemteknik Sjö/Ubåt/Amf
- Vapentechnik Sjö/Ubåt

Försörjning med:

- Försörjning Sjö

Utbildning av officerare

Den blivande officeren genomför inledningsvis en förberedande militär utbildning omfattande en allmän grundläggande del om tre månader och därefter kompletterande del med inriktning mot sjöarenan under cirka två månader. Därefter påbörjas Officersprogrammet, som är en treårig professionsutbildning på grundnivå vid Försvarshögskolan och som leder till en yrkesexamen i form av en officersexamen. Syftet med utbildningen är att ge officeren förmåga till att hantera stora mängder komplex information, metodiskt bearbeta och analysera denna, för att därefter dra slutsatser och förutse konsekvenser av olika alternativ. Kunskapen på det krigsvetenskapliga området är djup och slutmålet är att kunna tjänstgöra som kvalificerad chef eller stabsmedlem på nivån örlogskapten/major.

Marinens kadetter går krigsvetenskaplig profil (amfibie) och nautisk profil (sjöstrid/ubåt). De marina kadetterna startar sin utbildning på Militärhögskolan Karlberg och läser i tre terminer, vilka innehåller bl.a. grundkurser i militärteori, taktik, strategi, teknik och ledarskap & pedagogik samt fysiskt stridsvärde. Sammanen mellan termin två och tre genomför de, som går nautisk profil, sjömanskapsutbildning ombord på Skonertdivisionen och amfibiekadetterna genomför denna kurs mellan termin fyra och fem. Amfibiekadetterna genomför utbildning under termin fyra och fem vid Sjöstridsskolan. Denna utbildning innehåller övningsledarutbildning för såväl fasta utbildningsanordningar som stridsövningar, förbandsutbildning skarp ammunition, vapentechnik, amfibietaktik, ledning kompani/bataljon, ledningssystem amfibiekompani/bataljon, fartygsbefäl klass VIII och vinterutbildning. Sjätte terminen genomför amfibiekadetterna på Militärhögskolan Karlberg. Denna termin innehåller gemensamma operationer, metodutbildning och självständigt arbete.

Kadetterna, som läser nautisk profil, läser under termin fyra och fem högskoleförlagd nautisk utbildning på Linnéuniversitet och Sjöstridsskolan. Sjätte terminen genomförs till största delen i likhet med amfibiekadetterna. Efter examen läser de, som går nautisk profil, ytterligare tre terminer nautik. Sammanlagt läses alltså sex terminer nautik. Dessa terminer innehåller cirka trettiofem (35) veckors praktisk utbildning ombord på skol- och skonertdivisionen samt femton (15) veckors fartygsförlagd utbildning (styrd sjöpraktik).

Efter genomförd utbildning sker utnämning till fänrik.

Fortsatt utveckling mot nivån örlogskapten/major sker genom praktik, yrkes- och befattningskurser samt fristående kurser. För fortsatt karriär mot nivån kommendörkapten och uppåt kommer ett fåtal för Marinens del 5-10 elever om året, att genomgå en tvåårig högre militär utbildning (HMU) vid Försvarshögskolan.

Två olika reservofficersutbildningar planeras, reservofficersutbildning syftande till anställning som specialistofficer och reservofficersutbildning syftande till anställning som officer. Båda utbildningarna har sin grund i specialistofficersutbildningen och är fyra terminer långa. Syftar utbildningen till reservofficersanställning i en befattning på specialistofficersnivå följs ordinarie specialistofficersutbildning, varefter en praktiktjänstgöring följer på en termin. Skall reservofficeren anställas i en officersbefattning, följs aktuell specialistofficersutbildning under två terminer. Tredje terminen genomförs yrkes- och befattningskurser (YBK) för aktuell befattning. Sista terminen genomförs utvalda kurser ur officersprogrammets krigsvetenskapliga profil.

Nya grader och gradbeteckningar

Det nya personalförsörjningssystemet har även medfört en omfattande revidering av Marinens gradsystem. Redan 2003 genomfördes en anpassning mot NATO, som i huvudsak innebar färre men något bredare galoner. Det i år fastställda gradsystemet innebär, att en del gamla grader återkommit medan andra har ersatts av nya benämningar. Nedan finns en sammanställning över Flottans grader i det nya systemet.

Jan Nordin



Backlagsvisa i Flottans Män

Jag har i min ägo en gammal sångbok kallad "Alle mans tjin", utgiven 1956 med den välkände stabsredaktören Bertil Jacobsen som utgivare.

Under det jubileumsår, som snart är förbi, har på olika sätt en av grundarna till föreningen, Evert Taube, kommit att bli föremål för reportage och omnämnande.

I sångboken har jag hittat en sång med titeln "Backlagsvisa i Flottans Män, som använder en annan känd Evert Taubemelodi, nämligen Albertina.

Så här lyder visan:

Det finns en förening i Norden
Och dess namn det är Svenska Flottans Män
Pumpa läns!
Amiraler må så vara
och korpraler ingen fara.
Och dess namn det är Svenska Flottans Män.
Pumpa läns!

Vi har seglat i med- och i motvind
Vi har seglat på böljorna de blå
Pumpa läns!
Kommendörer må så vara
och minörer ingen fara
Vi har seglat på böljorna de blå
Pumpa läns!

Under stänger och rår har vi seglat
Och med ångan på toppen har vi plöjt
Pumpa läns!
Ifrån Hårsan, må så vara
och till kusten av Sahara
Och med ångan på toppen har vi plöjt
Pumpa läns!

Våra stävar har skurit Atlanten
I Sargasso och Stora Ocean
Pumpa läns!
Från God Natt, det må så vara
och runt Hornet ingen fara
I Sargasso och Stora Ocean
Pumpa läns!

Vi har dansat i Lissabon och Pottis
Vi har friat i Frisco och Shanghaj
Pumpa läns!
Som kadetter må så vara
På korvetter ingen fara
Vi har friat i Frisco och Shanghaj
Pumpa läns!

Reis, reis opp, Flottans Män, ska vi sjunga
För vår frihet på böljorna de blå
Pumpa läns!
Sveriges frihet, må så vara
Den skall Flottans Män försvara!
Sveriges frihet på böljorna de blå
Pumpa läns!

Evert Taube

46

30. Backlagsvisa i "Flottans Män"

Hurtigt

Det finns en för - e - ning i Nor - den
Och dess namn det är Sveas-ka Flottans Män
Pum - pa läns! A - mi - ra - ler, må så va - ra
Och kor - pra - ler, ing - en fa - ra Och dess
namn det är Svenska Flottans Män. Pum - pa läns!

The image shows a musical score for the song 'Backlagsvisa i Flottans Män'. It consists of five staves of music in G major and 2/4 time. The tempo is marked 'Hurtigt'. The lyrics are written below the notes. The first line of lyrics is 'Det finns en för - e - ning i Nor - den'. The second line is 'Och dess namn det är Sveas-ka Flottans Män'. The third line is 'Pum - pa läns! A - mi - ra - ler, må så va - ra'. The fourth line is 'Och kor - pra - ler, ing - en fa - ra Och dess'. The fifth line is 'namn det är Svenska Flottans Män. Pum - pa läns!'.





Bild från Nordiskt militärt kamratföreningsmöte i Karlskrona 2009. Foto Olle Melin

www.smkr.se

Känns ni igen rubriken? Det borde Ni göra så många gånger, som jag nämnt den som adressen till Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund. Men okej, på enträgen begäran från deltagarna i Region Västs möte i augusti, upprepar jag vad SMKR har att erbjuda.

Alla medlemmar i Flottans Män är via FM Riks anslutna till SMKR, Damklubben Bojen i Göteborg är också ansluten efter egen ansökan. Kostnaden är 2 kr per medlem och år – FM Riks betalar för hela FM.

De förmåner medlemskapet medför är

- olycksfallsförsäkring vid alla kamratföreningens aktiviteter och arrangemang
- förmånliga rabattavtal på ordinarie biljettpriser med TALLINK färjor till Åbo, Helsingfors, Tallinn och Riga vid såväl gruppresor som privatresor
- reducerat pris till ACTIC (f.d. Nautilus) gym och sim-

hall. Lokalernas adresser, villkor och prislista återfinns i avtalet.

Dessa avtal återfinns ni på SMKR hemsida – www.smkr.se.

SMKR styrelse fortsätter arbeta med att få fram fler attraktiva förmånsavtal, som tillgodoser önskemål om förmåner över flera delar av vårt land. För att kunna utnyttja förmånerna krävs ett medlemskort i SMKR. Dessa är nu på väg att distribueras till medlemsföreningarna via dator tillsammans med instruktioner för dess användande. Tala med din lokala styrelse, så fixar den ett medlemskort, när ni behöver ett sådant.

Bertil Andreasson

Lumpen, en annorlunda utställning på Marinmuseum

Den 30 oktober invigdes på Marinmuseum i Karlskrona en utställning kallad Lumpen, som ett minne av den sedan halvårsskiftet 2010 i malpåse lagda obligatoriska värnpliktstjänstgöringen.

Embryot till den allmänna värnplikten återfinns i Beväringinstitutionen från 1812, innebärande två veckors obligatorisk utbildning inom krigsmakten. Men i praktiken var det långt ifrån alla, som ålades tjänstgöring. I flottan fanns beväringar vid Sjöartillerikåren, Sjöartilleriregementet och så småningom Marinregementet. I Blekinge övergick beväringinstitutionen 1886 till Blekinge bataljon I 30, som exerceerade på Bredåkra hed, där F 17 i dag ligger.

Flottans huvudgemenskap var båtsmännen från 1685. I takt med att beväringinstitutionen utvecklades och nya anställningsformer för manskapet kom i bruk, utvecklades båtsmanshållet successivt under 1800-talet för att helt upphöra med utgången av år 1901. Dock fanns båtsmän i tjänst efter detta år och den sista tjänstgörande båtsmannen i flottan var August Wahlbom-Olsson från Ramdala utanför Karlskrona vid Blekinge 1. båtsmanskompani.. Han var född 1876, blev båtsman 1894 och gick i pension 1932. Han avled 1956.

Så kom den allmänna värnplikten i samband med 1901 års härordning. Den kom att leva i 109 år, men har de senaste 20 åren knappast kunnat kallas allmän, eftersom endast en del av en åldersklass togs i anspråk.

Sist i ledet. 109 år av värnplikten på 25 m²

Åter till utställningen. Utställningen är skapad av Johan Löfgren och Lina Mårtensson vid Statens maritima museer. Man har bl.a. haft hjälp av två värnpliktiga vid flottan, varav en av dessa, Sara Wykman från *HMS Visborg* 2009, hedrade vernissagen med sin närvaro.

Utställningen utgörs bl.a. av ett antal montrar, där föremål av olika slag exponeras, föremål som i många fall funnits i de värnpliktigas många fickor. Till detta kommer ett antal utställningsskärmar med olika teman som t.ex.,

- Våra vapen
- Vår beredskap är god
- Att bli någonting annat och att disciplineras till soldat
- Att aldrig vara ensam och bli sambo med 60
- På liv eller död (vad det handlar om)
- Hemmafronten
- Försvaret efter värnplikten m.fl,



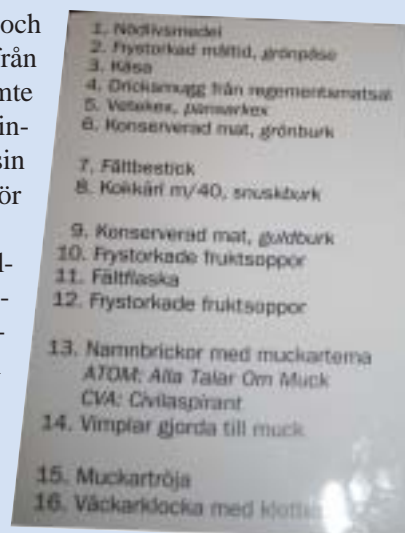
En av utställningsbyggarna, Johan Löfgren, presenterar utställningen

Foto: Olle Melin

Ett 50-tal prylar och 300 foton från värnpliktiga jämte föremål ur Marinmuseums magasin utgör grunden för utställningen.

Den här utställningen är verkligen värd ett besök och visas i museets övre våning intill den pampiga galjonshallen.

Olle Melin



Prylförteckning



Sara Wykman, värnpliklig HMS
Visborg 2009, deltog vid vernissagen



Prylsamlingar



En del av skärmutställningen



Anslag från beklädnadsförråd



Jul- och nyårshälsningar

Gotland

*Flottans Män på GOTLAND
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Göteborg

*Flottans Män i GÖTEBORG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Damklubben BOJEN i GÖTEBORG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Leif & Lilian
Andreasson, Bertil & Birgitta
Dahl, Harry & Inga-Lill
Ekbladh, Gunnar
Eriksson, Per-Olof
Hasselqvist, Torsten & Birgit
Holmqvist, Hans & Kerstin
Kjellstenius, Börje & Evy
Martinsson, Alf
Persson, Nils-Gösta & Anita
Redenheim, Bertil
Wennersten, Lars-Erik & Ingrid*

Halmstad

*Flottans Män i HALMSTAD
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Flottans Kavaljerer i Halmstad
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Ann och Carl-Gustaf Bergenstråhle
Arne och Monica Bengtsson
Lennart Byström
Christer och Kerstin Carlén
Rickard de Garey Vasques
Arne Guntell och Maritta Lidnert
Karl-Heinz och Eva Ewoldt
Alf och Inga Grönlund
Janne Hansson
Roland och Eva Hassleberg
Kjell och Gudrun Jönsson
Stig Karlsson och Agnes Lundin Isbäck
Lars och Ingegärd Källqvist
Harry och Ulla Lundqvist
Bengt och Ann-Marie Meijer
Bo och Peggy Måbrink
Jouni Nevalainen
Michael Rapp
Per-Erik Thorbjörnsson
Einar Nilsson
Christer och Monica Pehrsson
Manfred och Wera Schultz
Lars och Eivor Stenberg
Roland och Iris Stenström
Karl-Gustaf Svensson
Ragnar Westesson
Kenneth Wiland
Sune Åkesson*

Haninge

*Flottans Män i HANINGE
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Bengt & Rigmor Olsson
Bengt Karlsson & Gunvor Fougner
Bo & Barbro Eriksson
Carl-Hugo & Ulla Dahlbom
Inge & Kerstin Jaxvall
Lars & Ingegerd Engvall
Pentti & Ulla Sandén
Stig & Ulla Bengtsson
Sven & Ingrid Loman
Ture Seger*

Härnösand

*Flottans Män i HÄRNÖSAND
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Assar & Rut
Andersson, Bertil & Ingrid
Andersson, Curt & Anita
Andersson, Sture & Barbro
Andersson, Tommy & Birgitta
Bäcklund, Karl F & Monica
Carlsson, Leif & Birgitta
Fernlund, Gunnar & Ulla-Britt
Lennerth, Bo & Ann-Kristin
Lindqvist, Tommy & Margit
Lunki, Gustav & Eva
Månsson, Bo
Nyman, Lennart & Majvor
Sellgren, Lars & Birgitta
Semb, Åke & Bettan Näslund
Söderlind, Ove
Westin, Olof & Britt*

Karlskrona

*Flottans Män i KARLSHAMN
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Rolf Pärnhem,
Karl-Erik Björk
Rune Carlsson
Lars-Erik Clarin
Björn Ericsson
Jan Florén
Göran Fridh
Lars-Erik Johansson
Peter Krona
Bertil Landgren
Göran Persson
Leif Sandegren
MUSIKGRUPPEN
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
DAMKLUBBEN ANKARET
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Karlskrona

*Flottans Män i KARLSKRONA
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Bo-Inge & Katarina
Andersson, Nils-Gunnar & Gull-Britt
Påhlsson
Andersson, Stellan & Britt-Marie
Andréasson, Nils-Olof & Gunnie
Askeroth, Arne
Berntsson Bernt & Lisbeth Hidnäs
Eriksson, Anders
Eriksson, Lennart & Eva
Franke, Paul & Gunilla Lindgren
Gunnarsson, Kjell & Helga
Hartvig, Kjell & Anna-Lisa
Hult, Anders & Lisbeth
Håkansson, Jan-Erik & Gun
Håkansson, Lennart & Pia
Iger, Lars & Eva
Johansson, Kent & Inger
Johansson, Nils & Inger Malm
Johansson, Rolf & Miriam
Johnsson, Bengt (BSM)
Jönsson, Ingeman & Yvonne Eriksson
Kullving, Göran
Larsson, Rolf & Linnea Bringebäck
Melin, Hans & Ulla*

*Nordgren, Per
Olsson, Bengt & Inger
Olsson, Gert
Persson, Nils-Erik & Eva
Pettersson, Hans & Evy
Stenmark, Ingvar & Margaretha
Strelert, Bengt & Ann-Marie Etzen
Svensson, Rolf & Inger
Ullnér, Sven-Otto & Anne-Katrin
Kristianstad
Flottans Män i KRISTIANSTAD
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Måhlgren, Olle & Helena
Nynäshamn
Flottans Män i NYNÄSHAMN
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Malmö
Flottans Män i MALMÖ
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Anna Kuylenstierna
Dick & Gunilla Heimsten
Gert & Sonja Garin
Göran Hagman
Jonny Ekdahl
Jörgen Persson & Susi Nilsson
Kenneth Hultman
Thomas Kristoffersson
Norrtälje
Flottans Män i NORRTÄLJE
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Wild-Hasse
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Önskar alla en God Jul och ett Gott Nytt
År
Gösta Roxell
Lars Krüger
Nils Eriksson & Ruth Nilsson
Åke Stark
Lysekil
Flottans Män i LYSEKIL
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Stockholm
Flottans Män i STOCKHOLM
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
"Hornblåsarna" Viveca & Rune Johnson
Berglund, Gösta & Birgitta
Bergqvist, Stig & Barbro
Bergström, Yngve & Irena
Biärsjö, Lars
Biärsjö, Maud
Björk, Kjell-Olof & Margareta
Blyvall, Bo
Bresell, Lennart & Kristina
Carlsson, Reidar & Märta
Dahlborg, Nils & Ulla
Edman, Ulf & Birgitta
Elevant, Georg & Sonja Thyni
Granberg, Kurt & Maud
Holtman, Brita
Holtman, Bo
Ingeson, Jan
Jäderkvist, Åke & Ulla
Forslund, Johan & Liliane
Forsman, Hans & Yvonne
Sigrén, Anders
Kindstedt, Åke & Agneta Thudin*



Johansson, Bo & Birgitta Walkendorff
Keller, Arne & Britt
Ljunglund, Leif & Inger
Möller, Yngve & Liz
Regnander, Åke & Margot
Rekola, P-O och sonen Rickard
Sahlsten, Sven & Lena
Sjödin, Folke
Sternner, Ulla
Sternner, Örjan
Svensson, Ingvar & Britt Holmberg
Tillberg, Sven Lennart
Svenska Dagbladets Kamratklubb
Typograferna Stockholm avd 1.
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Sundsvall
Flottans Män i SUNDSVALL
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Mats & Katarina
Graeve, Bertil & Marit
Holmgren, Ulf & Ulla
Lindberg, Marlene & Axel
Malmqvist, Gert
Theoander, Björn & Christina
Wedin, Nicklas
Wikman, Åke & Birgitta
Westerlund, Bertil & Marianne
Södertälje
Flottans Män i SÖDERTÄLJE
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Karlsson, Jonas & Matilda
Mårtensson, Kjell & Marianne
Norman, Christer & Katrin
Persson, Lennart & Mariann
Pärson, Buster & Kerstin
Sandås, Jörgen & Mia
Sandås, Kenneth & Anne
Westerberg, Anders & Anette
Westerberg, Thomas & Jane
Varberg
Flottans Män i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Birgitta och Per Callenberg
Bodil Henningsson
Lennart och Lena Ingeltun
Damklubben Tärnan i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Västervik
Flottans Män i VÄSTERVIK
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Gunnar och Herty Bengtsson
Carl-Erik och Gunilla Edström
Rolf och Herthy Grönberg
Bo och Kerstin Nord
Västerås
Flottans Män i VÄSTERÅS
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Stig Andersson
Stieg och Catarina
Elov och Rosa Bodin
Nils-Erik Gustavsson
Nils-Erik och Annmarie Karlsson
Leif Kihlberg
Bengt och Maud Larsson
Gunnar Laxander
Kjell och Inger Nording

Curt och Lena Stockselius
Henry Törnblom
Växjö
Flottans Män i VÄXJÖ
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Leif & Gull-Maj Carlsson
Anders Karlsson
Conny Erlandsson
Siv & Lennart Salomonsson,
Kjell & Annelie Sandgren
Kjell & Ulla Svensson
Sten & Gullan Svensson
Ängelholm
Flottans Män i ÄNGELHOLM
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Bertil & Gunnel Andersson
Erik A. Andersson
Karin & Rolf Bengtsson
Catarina & Ville Frithz
Leif Carlsson
Per Åke Flink
Gunnar Gunnarson
Marianne & Uno Hällkvist
Egon Stjärngård
Nils Jonander
Göran Kristiansson
Carl-Axel Nielsen
Egon Arvidsson
Lars & Ingrid Linde
Claes-Göran Lindström
Hans Otto Nilsson
Barbro & Claes Nerhagen
Berit & Anders Rick
Carin & Kurt Romare
Anders Torbrand m. familj
Avo Tüll
Bengt Paulsson & Agneta Palmber
Per-Axel Uhlin
Björn Wictorin
Bo Wictorin
Kjell Värnbrink & Carmen
Linköping
Flottans Män i LINKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Östersund
Flottans Män i ÖSTERSUND
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Norrköping
Flottans Män i NORRKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Almberg Willy
Andersson Torsten och Inga
Appelqvist Alf och Anna Maria
Borin Nils och Birgitta
Carlsson Rolf och Waldin Margaretha
Clappe Lars-Olof och Inger-Gerd
Cederberg Christer och Kerstin
Didong Per Olov och Marie Louise
Elgefjord Evert och Römert Kerstin
Erlsson Stig och Elsy
Gromer Peter och Boel
Gustavsson Anders och Anita
Hagström Ove och Kerstin
Hillgren Robert
Holgersson Birger och Elsie
Holgerstein Gösta

Horndahl Klas och Margaretha
Johansson Anders och Inger
Johansson Sten Åke och Ninette
Johansson Per Ove och Lindstrand Anita
Jonsson Per och Anne-Charlotte
Karlsson Anders och Siv
Karnstedt Sture och Persson Jane
Knutsson Jan och Dure M. L.
Kölvik Björne och Stensson Marianne
Lagerström Per Erik och Ruth
Larsson Carl-Olov och Kerstin
Malmqvist Lars och Rydelius Ulla
Mars Sven och Monica
Nilsson Stig och Ingrid
Nyström Gunnat och Monica
Sköldbring Peter och Wiberg Gunnil
Ståhling Torsten och Kerstin
Söderström Per och Kvarsebo Bay
Taube von Block Malcolm och Birgitta
Westerberg Ulf och Solveig
Wällberg Lennart och Lindgren Kerstin
Åhrberg Rolf och Bitten
Åström Ingemar och Ingrid
Damklubben SKEPPSDOCKORNA I NORRKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Trelleborg
Flottans Män i TRELLEBORG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Sven Andersson & Gunvor Lundin
Stig & Karin Bengtsson
Marianne & Bertil Burheim
Bengt & Marianne Dahl
Bo Englund
Ronny Eriksson & Majvi Månsson
Kenneth & Birgitta Gunnarsson
Kjell Göransson & Susanne Svensson
Erik Johansson
Richard & Ingrid Larsson
Thomas & Ingrid Larsson
Göte & Eva Lindberg
Stig & Kerstin Linne
Jan Lundqvist
Kjell Lundqvist
Arne Nilsson & Carmen Söderberg
Bertil Nilsson med fru
Jan & Eva Nilsson
Lars Nilsson
Leif & Teresa Nilsson
Bo Pettersson & Alva Björk
Henry & Ann-Mari Roos
Jörgen Rosander & Maj-Britt Nilsson
Jonny & Karin Svenning
Ronny Trulsson & Gerd Nord
Robert Versgård
Kalmarsund
Flottans Män i Kalmarsund
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Karlstad-Värmland
Flottans Män i Karlstad-Värmland
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

**REDAKTIONEN
FÖR FLOTTANS MÄN
önskar GOD JUL & GOTT NYTT ÅR**



HMS Västergötland blev RSS Swordsman

Onsdagen den 20 oktober namngavs den singaporianska ubåten *RSS Swordsman* vid Kockums, Karlskronavarvet. Det var den tidigare svenska ubåten *HMS Västergötland*, som nu övergick till den singaporianska flottan. Ubåten är den andra i det så kallade Northern Light-projektet, där två ubåtar i Västergötlands-klassen, *HMS Hälsingland* och *HMS Västergötland*, nu byggts om, livstidsförlängts och moderniserats. Genom moderniseringen får den Singaporianska flottan det allra senaste inom ubåtstekniken med utpräglad smygteknik. Utbildning av besättningarna genomförs vid Marinbasen i Karlskrona.



Mrs Ivy Ng förrättade namngivningen

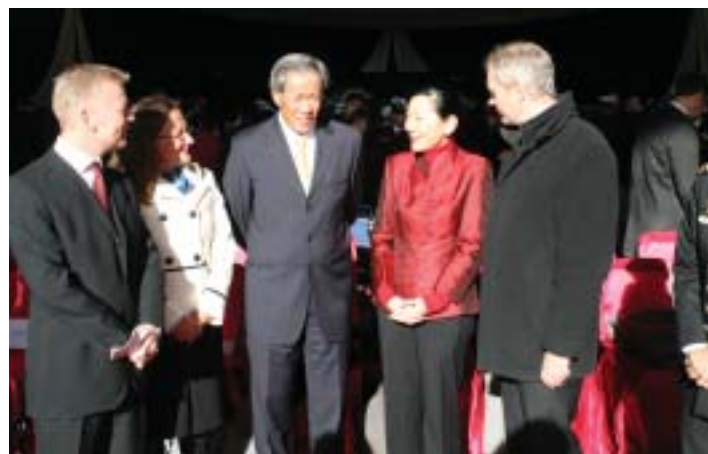


Karlskronavarvets skrovhall var fylld av förväntansfulla gäster och varvsanställda

Mrs Ivy Ng, maka till Dr Ng Eng Hen, förrättade namngivningen vid en ceremoni fylld av pompa och ståt.

VD för Kockums, Ola Alfredsson inledde ceremonien med att beskriva projektet och framhålla ubåtens betydelse i det marina försvaret. Han berörde också nästa ubåtsgeneration i Sverige, där Kockums har fått regeringens uppdrag att ta sig an designfasen. Regeringen har även tagit beslut om en produktionsfas.

Nästa talare var Sveriges försvarsminister Sten Tolgfors och slutligen talade Singapores utbildningsminister och vice försvarsminister Dr Ng Eng Hen.



Från vänster Kockums VD Ola Alfredsson med maka, Dr Ng Eng Hen, Mrs Ivy Ng och Sveriges försvarsminister Sten Tolgfors

Även överbefälhavaren Sverker Göransson hedrade ceremonien med sin närvaro.

Marinens Musikkår svarade för musiken och flaggvakt från Marinbasen fanns också på plats. I övrigt fylldes varvets skrovhall av inbjudna gäster, personal från olika enheter i marinen och inte minst viktigt ett stort antal varvsanställda, som har sett till att projektet gått i hamn.

Olle Melin

Foto: Olle Melin



ÖB Sverker Göransson intervjuas



Utställning i Skeppsholms-tunnlarna



I marinens gamla stabsplats under Skeppsholmen pågår under perioden 26 augusti i år fram till den 16 januari 2011 en utställning, där delar av den kinesiska Terrakottaarmén visas. Det är Östasiatiska museet, som finns på Skeppsholmen, som ansvarar för utställningen.

Kinas terrakottaarmé är en unik utställning i en lika unik miljö, som berättar om, hur Kina en gång skapades och om hur detta väldiga rike byggdes på idén om evig makt i tid och rum. Denna tanke, gestaltad genom monumentala gravområden och byggnader, enade Kina och skapade ett sofistikerat imperium, som varade i över två tusen år – Mittens rike.

Utställningen fokuserar på Qin- och Han-dynastierna 221 f Kr-220 e Kr och totalt visas 315 föremål från elva museer, fem kejsrerliga gravanläggningar och över tio olika utgrävningsplatser i Shaanxi-provinsen. I utställningen visas representativa fynd från dessa stora begravningsplatser och belyser de senaste forskningsresultaten. Inget av föremålen har visats i Sverige tidigare och föremålen från Han-dynastin har hittills bara ställts ut på ett fåtal platser i Europa. Två teman lyfts fram i utställningen: enandet av det stora imperiet och livet efter döden för kejsarna och deras familjer.

Sensationella fynd

Utställningen fokuserar på två av de mest sensationella arkeologiska upptäckterna i Kina under de senaste decennierna, vilka har kastat nytt ljus över en viktig period i historien om, när Kina bildades. Upptäckten 1974 av, de numera världsberömda, terrakottasoldaterna och andra fynd från den första kejsaren, Qin Shihuangdis (221-210 f.Kr.) grav med cirka 8 000 terrakottasoldater, som grävts ut i Lintong nära Xi'an i provinsen Shaanxi, och graven av kejsar Jingdi och hans kejsarinna Wang som också påträffats i närheten av Xi'an. Jingdi var den fjärde kejsaren av västra Han, den dynasti som efterträdde Qin, och graven Han Yangling, byggdes mellan 153-128 f.Kr. Utgrävningarna började i mitten av 1980-talet och hittills har mer än 10 000 terrakottafigurer grävts ut.

Om Du har möjlighet och är i Stockholm, passa på att se denna fantastiska utställning.

Olle Melin

Foto: Dag Äshage

PS. Bergrummen under Skeppsholmen byggdes med start 1940 och var avsedda som stabsplatser för dåvarande Ostkustens marindistrikt. I olika organisationer användes utrymmena därefter fram till utflyttningen till Muskö i slutet på 1960-talet, varefter bergrummen bl.a. användes som mobförråd. Sedan några år har utrymmena stått tomma, men vid Skeppsholmsdagen 2008 öppnades bergrummen bl.a. för en utställning av minor. Statens fastighetsverk, som förvaltar Skeppsholmen, har i de gamla bergrummen anordnat en förnämlig utställningsdel och alla ser fram emot kommande verksamheter under jord på Skeppsholmen.

Red



Den sanne lögnaren - En skrönans mästare



Vår huvudperson berättar, att han vid några tillfällen på spårvagnen mellan Sergels väg i Malmö och stadens centrum ser en man med mycket stora och runda kinder. En gång har mannen i fråga ingen sittplats, utan håller sig en av stängerna i spårvagnen, när denna plötsligt gör en snabb inbromsning, varvid mannen faller till golvet. När han reser sig igen, ser vår huvudperson, att kinderna ser ut som på vilken människa som helst.

Mannen tillfrågas, vad som hänt och svaret blir ”en förskräcklig olycka. ”Jag brukar ta spårvagnen till hotell A en gång i veckan för att äta lunch. Hotellet har Malmös bästa sillbord, men det drivs av Frälsningsarmén och där serveras ingen snaps. Jag tycker inte heller, att man kan ta med sig en plunta dit, så jag tar snapsen i munnen hemma och tar den med på detta sätt till hotellet. Och nu råkade jag svälja den på vägen”.

Vår huvudperson hade i sin diktning ett antal uttryck, som jag vill kalla ledord. Han sade bl.a.

- Sagan vävs på sanningens varp.
- Endast verkligheten kan vara fullständigt osannolik.
- Allt har hänt, men allt har ännu inte berättats.

Ja, som ni kanske förstår, är huvudpersonen den skånske författaren Fritiof Nilsson Piraten. Tillnamnet pirat lär han ha fått under studietiden i Lund, när han blev antagen som en av medlemmarna i Betas matlag. Det var ju så, att studenter ofta slog sig ihop i matlag och intog sina måltider hos någon av Lunds invånare. Piraten hade mellan några skolår varit till sjöss några månader som jungman på Lily av Esbjerg och betraktades som en riktig pirat, sedan man hört alla skrönor, som inträffade under den pämönstringen.

Jag ska ge läsarna några exempel på Piratens berättarkonst, när det gäller sjölivet, hämtade ur hans bokproduktion.

Först lite fakta kring författaren
Nils Fritiof Adam Nilsson föddes den 4 december 1895 i Vollsjö, där pappa Johan var stins. I stinsbostaden bodde också Fritiofs farmor och mormor, som båda hade en mycket stor berättarförmåga. Detta gjorde naturligtvis intryck på den unge Fritiof. Han gick småskola och privatskola i Vollsjö och realskola i Ystad. 1911 börjar han Katedralskolan i Lund, men slutar redan samma år p.g.a. misskötsamhet, varefter han börjar på läroverket i Ystad. Han rymmer till Köpenhamn och relege-

ras från läroverket, varefter följer ovan nämnda sjömanader. Efter hemkomsten återupptar han studier och tar studenten som privatist i Kristianstad den 11 december 1913, ett halvt år före sina jämnåriga i Ystad.

Efter studentexamen läser han juridik vid Lunds universitet och tar en jur. kand. på rekordtid. I den vevan är det dags att göra värnpliktstjänstgöring och detta vid KA 2 i Karlskrona. Nu råkar inryckningsdagen inträffa samma vecka som stora suparveckan i Lund, varför Fritiof sänder ett personligt telegram till regementschefen vid KA 2 och det lyder: Tar ett senare tåg. Var vänlig reservera lämplig uniform. Nilsson

Vad följden av detta blev, vet jag inte. Men enligt de uppgifter jag har, blev det endast en kort sejour vid KA 2 för Nilsson.

Efter tjänst som advokat i Stockholm, Tranås och Göteborg övergav han detta lönsamma yrke, som enligt honom själv var en ypperlig sysselsättning för begåvningar, som hade gått kugg på Karlberg.

Han debuterade 1932 med succéromanen *Bombi Bitt och jag*, vilken följdes av skälromanen *Bock i örtagård*. Totalt blev det endast 10 böcker under levnadstiden. Postumt har utgivits tre böcker.

Hans första böcker var ju otroligt humoristiska och fulla av skrönor, men innehållet i de följande böckerna, som både var romaner och novellsamlingar, övergick mer och mer att beskriva tragiska människöden men med den äkta humorn hela tiden i närheten. Själv anser jag, att två noveller i den år 1940 utkomna *Historier från Färs, Klerk och Mannen som blev ensam* betecknar toppen av hans skrivförmåga.

Han var en språkets mästare. Han skrev sparsmakat och han kunde porträttera människor som ingen annan. De flesta människorna han skildrade, fanns i hans närhet. Han lär en gång ha sagt, att de människor han skildrade och där risken var stor att bli kallad till tinget för förtal, dessa gjorde han så olika verkligheten som möjligt, medan andra som kanske kände stolthet att vara med, dessa var snarlika sig själva. Eller som Piraten själv uttryckte det vid ett tillfälle: *Det räcker med att säga stoppnål vid fel tillfälle, så är det alltid en enögd djäkel, som tar illa vid sig.*

Fritiof Nilsson Piraten avled den 31 januari 1972 och ligger begravd på Ravlunda kyrkogård. Hans gravsten är vida berömd.

År 1952 gav han ut samlingsvolymen *Skepparhistorier av mig själv och andra*, där ett 19 berättelser av såväl svenska som utländska författare ingår. När man läser, dessa för-

står man också, att Piraten var vida beläst och kanske funnit inspiration av någon av dessa författare. I förordet skriver han; *Om någon börjar berätta som här: När jag en gång närmade mig Hven från sjösidan, såg jag en ilandfluten järnspis på stranden -, då spetsar jag örönen och väntar en uppbygglig stund med en skepparhistoria. Uppbygglig är rätta ordet, för jag tror mig finna sanningen i renaste form, när jag möter uppriktighet. Skepparhistorien är lögnen med oförställt ansikte, den gör anspråk på att roa men inte på att bli trodd, den vill inte hållas för sann; med tre ord: den är uppriktig. Häri skiljer den sig ofta från statsverkspropositioner, vissa andliga förkunnelser och mycket annat, som framföres med högtidlig eller gudsnådlig min.*

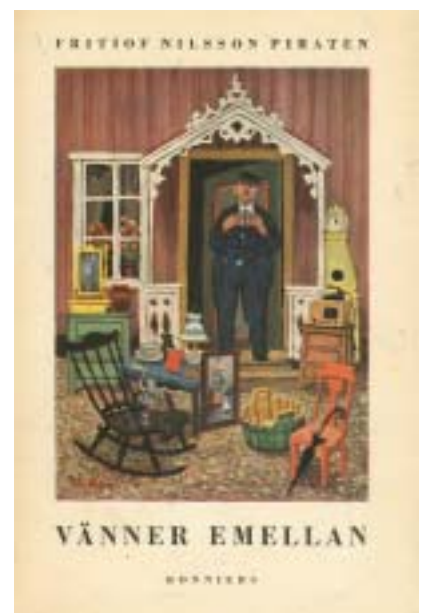
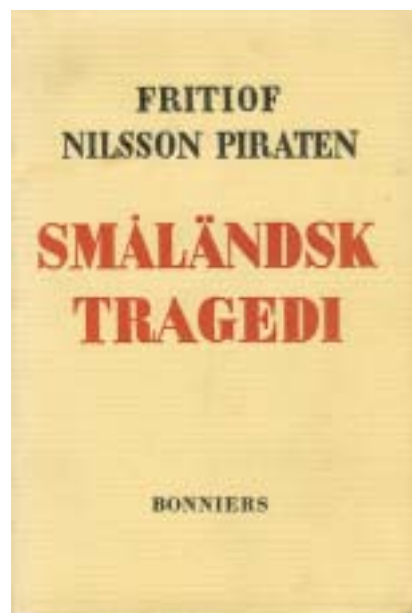
Jag har gjort ett litet urval på berättelser och detta kanske kan locka till vidare läsning av denna skrönan mästare.

I boken *Smäländs tragedi* från 1936, finns novellen om Kapten Anton, som egentligen var en ung man som rymt hemifrån och gått till sjöss. Novellen återkommer i novellsamlingen *Flickan med bibelspråken* från 1959, men nu i något ändrad form. Detta förfarande var inte ovanligt för Piraten. Han sålde ofta samma novell till olika tidskrifter och då med olika rubriker. Om Kapten Anton kan Du också läsa ett par ra-



der i boken *Vänner emellan* från 1955 och under kapitlet *Stenskrift*. Denna Kapten Anton, som vitt och brett beskrev sjömanslivet, hade under den korta tid han varit till sjöss, fungerat som mässpojke på en Göta kanalbåt.

Ytterligare två skepparhistorier återfinns i *Flickan med bibelspråken*, nämligen novellerna *Balaklava* och *I dimman*. *Balaklava* är enligt min uppfattning en av Piratens roligaste historier med läkarbesök i Oslo, räddningsaktion av en marinintendent och inte minst nötet med den väldiga passagerarångaren *Maureta-*



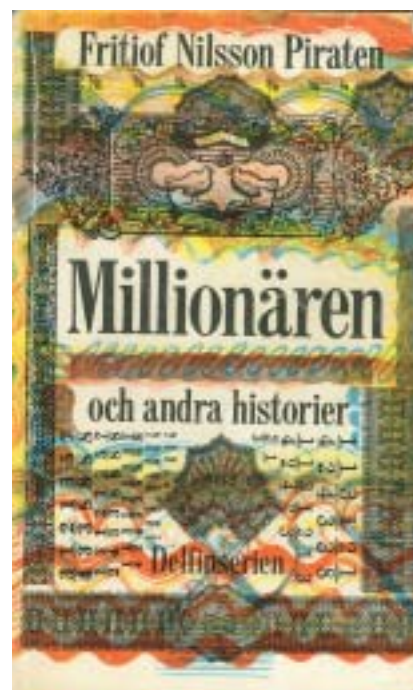
nia utanför Isle of Wight. *I dimman* tar upp samma tråd som i förordet till skepparhistorierna. I detta fall undrar författaren om Kväkaren, huvudpersonen, flöt i land på styrhus-taket eller om det var tvärtom. Kväkaren hade som enda överlevande krypt upp på taket och som enda nödproviant fått med sig en icke anse- nlig mängd jäst, vilket gjorde, att han svälde som en ballong.

I novellsamlingen *Millionären och andra berättelser* finns historien om Per Snar i novellen *Moteld*, som bl.a. beskriver hur man skyddar sina rashöns mot inavel.

Slutligen, i den postumt utgivna novellsamlingen *Historier från Österlen*, återfinns novellerna *Blobeck* och *Likvaka*. *Blobeck* var segelsöm- maren, som dog plattnäst och *Lik- vaka* handlar om skepparen, som kallades Skräcken, när de två söner- na, Oskar och Hurratio höll likvaka för honom. Hurratio, han hette så, var uppkallad efter Lord Nelson, hävdade Skräcken. Skräcken segla- de alltid utan kompass, eftersom han, när näsan pekade mot rättvisande norr, fick ett speciellt sus i öronen.

Jag säger bara. Läs och njut!

Olle Melin



PS. Vill Du få insikt i Piraten liv och författarskap, kan Du gå med som medlem i Piratensällskapet, Sveriges största litterära sällskap. Du får tidning fyra gånger om året, Du får en årsbok och Du får inbjudan till arrangemang av olika slag, allt detta för 200 kronor. Adressen är Västergatan 21, 275 66 VOLLSJÖ, tel 0416-30454, epost: info@piratensällskapet.se hemsida: www.piratensällskapet.se

Red



Hjälp med att hedra en avliden ”kollega”

I nio år tjänstgjorde den karismatiska schäferhunden Benno troget vid Gålöbasen. Vid hans bortgång 1960 placerades gravplatsen med gravkorset i backen bakom Stabshuset, ”Pentagon”. Pentagon är idag rivet. Jag skulle nu behöva hjälp med att hedra denne gamla trokännare, som troligen är en av flera djur, som har haft ett bra liv i inom Försvarsmakten.

Jag är själv uppvuxen på Gålöbasen där min far arbetade med mtb i många år. Senare blev det även min arbetsplats under åren, som jag tillhörde 11.torpedbåts divisionen och 3.trängdivisionen. De senaste åren har jag arbetat vid AMF1 och för tillfället ombord på HMS Loke. Bennos gravkors är något, som alltid funnits där. Jag har besökt det vid ett flertal tillfällen och alltid fascinerats över historierna om ”militärhunden” Benno.

I samband med en övning våren 2008 visade jag värnpliktiga runt på Gålöbasen. Då vi kom i backen ner mot hamnen, där ”Pentagon” tidigare låg, berättade jag om korset och efter diverse letande hittade vi det liggande. När jag såg korset på detta sätt, kände jag en viss uppgivenhet, Benno var trots allt en trogen och säkerligen även en pliktrogen vän för många gamla kollegor. Jag tog självklart hand om korset och vill nu skänka det till någon som kan placera det på en lämplig plats. Mitt förslag är vid slottet på Berga. Jag tar gärna mot förslag på annan lämplig plats. Jag är också intresserad av, om någon har ytterligare vetskap om Benno och kan meddela mig den. Det vore ett sätt att hedra denna något annorlunda kollega och kanske bevara historien för framtiden som en del av flottans historia. Flottan har ju även haft ombordmönstrade hundar.

Enligt vissa uppgifter, som jag erhållit, var det flaggstyrman Ivan, som hämtade Benno från ön Stabbo, flottans gamla skjutö och tog hand om honom på Gålö. Redogörelserna säger även, att det var Ivan som tillverkade gravkorset. Enligt uppgifter ska Benno en kväll ha följt med en högbåtsman hem och där under natten vaktat sängen vid hans sida så pass, att högbåtsmannens fru inte fick lägga sig i sängen. Det sägs även, att Benno tog permission ett flertal gånger, varvid han själv tog bussen till stan och tillbaka till Gålöbasen. Jag är övertygad om att det finns många fler historier att berätta om Benno och jag skulle bli glad, om någon vill dela med sig av sina upplevelser om Benno för att på så sätt hedra honom.

Tacksam för all information och hjälp jag kan få.

Örjan Sundkvist
HMS Loke
AMF1
130 61 Hårsfjärden
orjan.sundkvist@mil.se
orjan_sundkvist@hotmail.com
070/5539983



BENNO, 9/9 1948 – 20/12 1960,
Nio trogna tjänsteår vid GÅLÖ

Ät Din lunch på Militärsällskapet

Tag för vana att då och då äta lunch på
MILITÄRSÄLLSKAPET.

Sittningar 11.30, resp. 12.30. Lunch bokas senast dagen innan per telefon. Lokalerna är öppna 11.00 till 14.00, måndag till fredag under säsongen. Är Du officer, reservare eller verksam i Totalförsvaret, kan Du mot årsavgift bli medlem och inta Din Lunch.

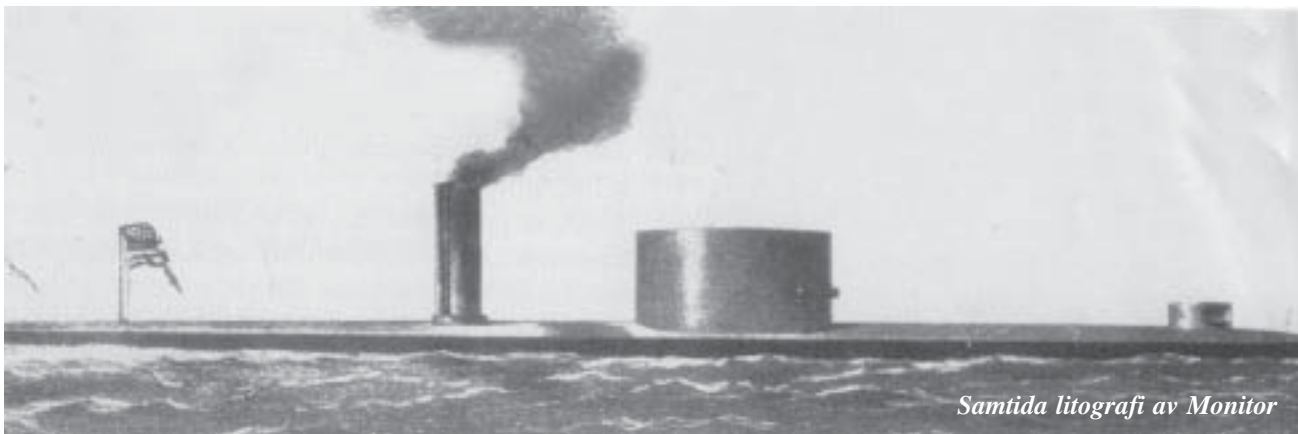
Medlemmar har dessutom möjlighet att disponera lokalerna för högtidsdagar eller andra sammankomster på kvällstid. Bokning sker i god tid, senast två veckor innan.

Njut av den vällagade och rikliga maten och koppla av i den trivsamma atmosfären.

Ta gärna med gäster. Ett konferensrum är iordningställt för sammanträden.

Adress: Valhallavägen 104. 3tr
Tel: 08-611 60 92
www.militarsallskapet.se





Samtida litografi av Monitor

Historiens första pansarbåtsduell

I augusti 2002 bärgades kanontornet till det federala örlogsfartyget *Monitor*, som förlit 140 år tidigare. Duellen ägde rum utanför Cap Hatteras 1862, en udde syd om Norfolk på en amerikanska ostkusten, då som nu en betydande örlogsbas. *Monitor* ligger på 70 meters djup. Tornet vägde 200 ton och var till synes oskadat, medan skrovet verkade sönderrotat. *Monitor* blev en av ”kändisarna” i det nordamerikanska inbördeskriget 1861-1865.

Prolog

Kriget tog sin början, när de elva sydstaterna proklamerade sitt utträde ur unionen. Detta ville nordstaterna av flera skäl förhindra. Ett var motiveringen, att två stater på den nordamerikanska kontinenten kunde leda till framtida konflikter. Det fanns också inbyggda ekonomiska aspekter och den förhatliga slavfrågan, som stred mot grundlagen.

Den norra delen sammanslöt sig till en ”federation”, som var industrialiserad, medan de ”konfedererade”, som utbrytarstaterna kallade sig, hade en utpräglad agrar ekonomi. Deras jordbruk- och bomullsfarmer var emellertid beroende av billig arbetskraft. Detta löstes genom cirka fyra miljoner slavar. Det fanns emellertid starka strömningar även i slavstaterna för ett upphävande av slaveriet.



Onkel Toms stuga

I nordstaternas krigspropaganda blev det dock slavfrågan, som kom i förgrunden. Den hade redan tidigare fått draghjälp av romanen ”Onkel Toms stuga”, en skildring av slaveriets avskyvärdheter. Författarinnan hette Harriet Beecher Stowe. Boken gavs ut 1852 och fick stor spridning också i Europa. I Sverige gavs den ut som barnbok långt in på 1900-talet. Ingen, som läst den, torde varit oberörd. Romanen kan ses som ett inlägg för de mänskliga rättigheterna.

Den lilla konfedererade armén leddes av Amerikas skickligaste generaler och fick stora initialframgångar, innan unionens (federationens) industri och stora befolkning fällde utslaget.

När nordstatsarmén 1861 tvangs att retirera från Norfolk, förstörde de alla örlogsfartyg, som inte hann bortföras. Ett av dessa var *Merrimac*, den blivande motståndaren till *Monitor* på Hampton Roads.

Merrimac

Ångfregatten *Merrimac* byggdes 1855. Hon uppkallades efter floden Merrimac i New England. I sin nya pansrade roll omdöptes hon av sydstaterna till *Virginia*. Fartyget kom emellertid att gå till historien och bli känt under namnet *Merrimac*, vilket också har accepterats.

Ångdriften var vid denna tid inte helt ny. Redan under kriget i Burma deltog Ostindiska kompaniets ångskepp *Diana*. Dess chef var kapten Frederick Marryat, som med tiden blev en berömd sjöromanförfattare. Senare deltog bepansrade fartyg under sjöoperationerna i Krimkriget 1853-1856. Striden på Hampton Roads blev dock den första mellan två bepansrade fartyg. Dessa skulle komma att revolutionera sjökriget.

När nordstatstrupperna retirerade från Norfolk, sattes *Merrimac* på grund och stacks i brand. Trots svåra övervattenskador drog sydstaterna loss henne. Fartyget högs sedan ner till vattenlinjen och en kasse matt av ek byggdes upp på det gamla batteridäcket. Kassematten var 35 meter lång med sidorna sluttande inåt. Hela konstruktionen täcktes med järnplattor och järnvägsräls,



En del av Monitors besättning efter aktionen på Hamton Roads 1862 Great sea battles

som gjorde det svårt för kulorna att få fäste. Runtom fanns ett sprinklersystem för brandsläckning.

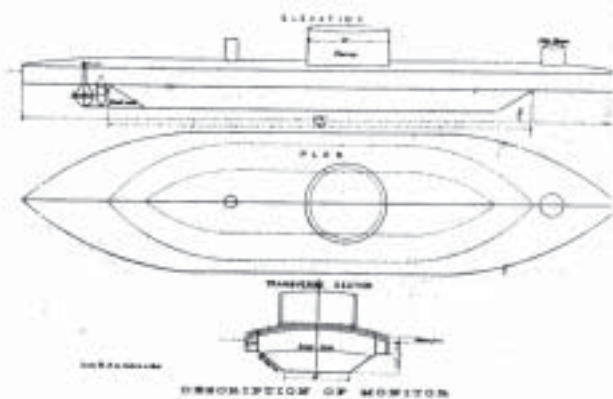
Inuti kassematten fanns plats för 12 kanoner, fyra i varje bredd, medan tre pekade förut och en akterut. *Merrimac* bestyckades med sex 22,5 cm slätborrade och fyra 17,5 cm räfflade kanoner samt ytterligare två av okänd kaliber. Alla var mynningsladdare. Stäven byggdes ut med en kraftig ramm. Djupgåendet uppgick till 6,6 meter. Besättningen uppgick till 380 man.

Merrimacs svaghet låg i, att hon hade kvar sitt gamla maskineri, vilket inte gav en fart på mer än fem knop. Fartyget hade svårt att lyda roder och behövde en halv timma för att vända runt. Det tog dessutom 15 minuter för att klargöra kanonerna till skott. Några operationer till sjöss var fartyget inte kapabelt till. *Merrimac* gick under namnet ”Den flytande ladan”.

Monitor

Monitor byggdes i New York och färdigställdes i slutet av februari 1862 efter en byggtid på 118 dagar. Konstruktör var den svenske ingenjören John Ericsson (1803-1889), känd som uppfinnare av propellern. Fartyget väckte både misstroende och förvåning, men i beslutande kretsar trodde man på *Monitor*, som betyder Varnaren.

Monitor fick en längd på 51,6 meter och en bredd på 12,4 meter samt ett djupgående på 3 meter. Hon kunde således operera i betydligt grundare farvatten än *Merrimac*. Däcket låg nära vattenytan med ett fribord på sex



Samtida beskrivning av Monitor

decimeter. Detta bidrog till en mindre målyta och försvårade upptäckten. Överkroppen var byggd av ek och den mindre underkroppen av plåt. Deplacementet mätte 1000 ton. Besättningen inräknade 57 man, varav sex var svenskar.

Däcket hade en pansartäckning med överhäng, som täckte skrovsidan över vattnet. Passagen från övre däck till det inre stängdes med en lucka, vilken reglerades inifrån. Fartyget var försett med ett väl utbyggt ventilationssystem, som tog luft från intag på däck samt vatten-toaletter. Det berättas, att fartygläkaren höll på att dränka sig själv, när han efter ett besök skulle spola.

Maskineriet

Huvudmaskineriet utgjordes av en tvärskepps liggande kolvångmaskin, vilkens ångcylindrar med pistongen drev propelleraxelns drivhjul. Propellern hade fyra blad och en diameter på 2,7 meter. Farten uppgick till 6-7 knop.

Ångan producerades i två cylinderformade vattentröspannor. Dessa eldades med kol. Röken togs ut genom två fällbara skorstenar. De var två meter höga och en meter i fyrkant. Längst akterut och längs sidorna av maskin- och pannrumsanläggningarna, låg kolförråden.

Artilleriet

Det pansrade kanontornet hade en diameter på sex meter och en höjd av 2,75 meter. Taket var perforerat med hål för att släppa ut krutröken. Där uppe fanns en reling och en plats för ett enklare segeldukstak.

Tornet vilade normalt mot däcket, men höjdes med en hävstång vid ”Klart skepp”. Det vreds runt av ett tornmaskineri, vilket manövrerades med en vertikal spak, förmodligen på liknande sätt, som 21 cm tornen på HMS *Åran*.

Fartyget var bestyckat med två 27,9 cm slätborrade framladdningskanoner. Dessa vilade i lavetter, som löpte på räls. Fullkulan vägde omkring 16 kg. Laddningen tog cirka sju minuter. Endast ”trumfen” blev synlig, när kanonernas mynningar stack ut genom kanonportarna. Då pjäsen rekylade ramlade en pansarlucka ner och täckte öppningen. Förbindelserna till tornet upprätthölls med talrör. Ammunitionsdurkarna låg under däck, placerade runt tornet. I tornet förvarades ett antal handgranater avsedda att kastas ut på däck om fartyget bordades.

Manövrering

Monitor hade ett balansroder. Detta manövrerades med en ratt från styrhytten, placerad framme på backen. Denna pilothytt höjde sig 1,5 meter över däcket och hade en diameter på 1,8 meter, framtill försedd med fönsteröppning. Ordergivning förmedlades med talrör. Hytten var konstruerad med förstärkningar för att kunna klara trycket under eldgivning. *Monitors* svaghet låg i dålig aktionsradie genom för små kolförråd och att det övre breda skrovet klappade under sjögång. Det fanns även risk för kolosförgiftning, om ventilerna blev tilltäppta,

vilket också inträffade vid ett tillfälle, då flera ur besättningen måste bäras upp på däck för att kvickna till. Fartyget var ingalunda sjödugligt i öppen sjö. På sin första resa ner till Hampton Roads höll hon på att förlisa. Sjön slog in i styrhytten och vräkte bort rorgångaren från ratten. I smult vatten blev hon däremot en oöverträffad stridsmaskin. Fartyget liknade en ubåt i övervattensläge och fick tillmälet "Flotten med ostkupan". Åttio år senare sänktes den franska ubåten *Surcouf*, då världens största, bestyckad med två 20,3 cm kanoner.

Blockadbrytaren

Sydstaterna var helt beroende av import, men deras flotta hade inte förmått bryta nordstaternas blockad. Det var under detta tryck, som *Merrimac* byggdes. Den 8 mars 1862 ångade hon in på Hampton Roads till sin första strid. Befälet fördes av kommendör Buchanan. Han hade ännu inte hunnit provskjuta kanonerna. I sitt följande fartyget fem kanonbåtar. Ordern var att bryta blockaden.

Under denna dag sänkte *Merrimac* med sin artillerield federationens *Congress* bestyckad med 50 kanoner och *Cumberland* genom ramning. Detta fartyg varutrustat med 80 kanoner. Ramningen blev så kraftig, att *Merrimacs* ramm bröts sönder.

Sedan riktades attacken mot fregatten *Minnesota*. Vid solens nedgång fick emellertid anfallet avbrytas. På natten blossade en brand upp på *Cumberland* och *Minnesota* gick på grund.

Under drabbningen fick också *Merrimac* svåra skador och två kanoner obrukbara. Även fartygschefen hade skadats. Befälet överlämnades till löjtnant Jones med order att nästa morgon förstöra en grundstötta *Minnesota*.

Tvekampen

Den 6 mars 1862 bogserades *Monitor* ut från New York under fortsatta kompletterande arbeten. Först till sjöss kastade bogserarna loss och fartyget fortsatte för egen maskin. Inte heller *Monitor* hade hunnit provskjuta kanonerna. Befälhavare var löjtnant Worden.

På kvällen den 8 mars ankrade *Monitor* efter en besvärlig resa i närheten av den grundstötta *Minnesota*. Klockan 0700 den 9 mars lättade *Merrimac* ankar och ångade fram mot *Minnesota* för att sätta in dödsstöten.



Duellen mellan *Monitor* och *Merrimac*



Ett foto av officerarna på *Monitor* taget några månader efter aktionen på Hampton Roads 1862

Först då upptäcktes *Monitor*. Drabbningen började genast och pågick till 1215. I drabbningen utnyttjade *Monitor* sitt grundgående.

Monitor ankrade på grunt vatten. *Merrimac* försökte locka ut henne dock utan att lyckas. *Monitor* gick inte i strid utan stöd av unionsflottan. Kl 1400 återvände *Merrimac* till basen med ammunitionsbrist och ytterligare skador. Enligt den officiella rapporten var två döda och 19 skadade. Varvsöversynen avslöjade, att fartyget erhölet 99 träffar varav 20 från *Monitor*.

Monitor hade fått 22 träffar, som inte förorsakat några direkta skador. Ingen ombord dödades och ett fåtal skadades, bland dem befälhavaren Worden. Han hade lett striden från styrhytten och skadades i huvudet, som gjorde honom blind på ena ögat. Befälet överlämnades till sekonden. Från båda besättningarna finns dokumenterade ögonvittnesskildringar.



Epilog

Några månader efter tvekampen den 9 mars beordrades *Monitor* till Charleston för att där bistå unionsflottan med hamnblockaden. *Monitor* bogserades till sjöss med två bogserbåtar, varefter hon för egen maskin fortsatte färden. Dagen efter råkade hon in i en svår storm och förläste med man och allt.

Merrimac gick ett annat öde till mötes. Hon brändes av de sina, innan de drog sig tillbaka. Drabbningen resulterade i, att unionen beställde ytterligare sex monitorer. Därmed kom *Monitor* att ge namn åt en helt ny fartygstyp.

Rolf Ahlin

Lokalföreningarna informerar



Region Nord



Härnösand

Så är den härliga sommaren slut och det har blivit svarta kvällar här uppe vid "Höga kusten". Det har varit en skön sommar med mycket av det vackra vädret, soligt och blåsigt emellanåt. Nu är hösten här igen med svensk normaltid. Hösten har varit lång i år och vi har inte sett någon snö här efter kusten trots att vi är inne i första veckan i november.

För föreningens del blev höstupptakten väldigt trevlig. Vår kasör Gunnar Fernlund ordnade en trevlig resa till Åland den 11-12 augusti. Vi var nästan femtio personer, som åkte på kryssningen.

Den 3-4 september stod FM-Sundsvall för regionmötet på Åstön (f.d. LV 5:s skjutplats). Från Riksförbundet kom ordförande John Forslund och kanslichefen Lennart Bressel upp. Tyvärr blev det få deltagare från våra tre föreningar. Men besöket från Riksförbundet blev uppskattat.

Nästa möte blev surströmmingsskivan den 10 september. Vi fyllde väl upp den inglasade altanen på Marinmässen. KA 5:s Kamratförening var inbjuden. För de, som inte gillade surströmming, serverades ett sillbord av god klass, ett väldigt trevligt kalas tillsammans med våra damer. Vi har även hunnit med en ärtmiddag den 21 oktober och den blev traditionsenlig med SoS samt ärtsoppa med varm punsch, kaffe, en god kaka eller avec. Major S-O Eriksson hade en intressant historisk föreläsning om, hur Härnösand växte fram som stad och utvecklingen till en sjöfartsstad med skeppsvarv, industrier för att bygga fartyg, sågverk samt ett marint försvar så småningom med tyngdpunkt Hemsö Fästning på Hemsön. Fästningen är numera ett öppet museum med tusentals besökare varje sommar.

Så hoppas vi alla från "Höga Kusten" att alla lokalföreningar i FM har det lika trevligt som vi på våra möten. Vi ses på Riksårsmötet 2011.

Lars Sellgren



Sundsvall

Det är dags att summera året som gått. Vid årsmötet välkomnades Nicklas Wedin som ny medlem i styrelsen. "Nicke" är anställd vid Kustbevakningen och styrelsens f.n. yngste. Vi ser gärna att fler yngre förmågor träder fram och tar ansvar för föreningens fortlevnad.

Vid den första ärtmiddagen den 7 maj bjöds vi på föredrag om framtiden för Sundsvalls inre hamn. Föredragshållare var kommunalrådet Peder Björk.

Den 8 juli tog vi en tur med MS Medvind. Ett 20-tal medlemmar trivdes och sjöng tappert till gitarr och dragspel.

Fredagen den 3 september hade föreningen kallat till regionstyrelsemöte för FM i Östersund, Härnösand och Sundsvall ute på Åstön, den vackra kustremsan utanför Timrå. Ordförande Bertil Graeve kunde då hälsa riksförande Johan Forslund och kanslichef Lennart Bressell varmt välkomna.

Mötet inleddes med en smaklig måltid i caféet på LV 5 gamla mäss. Jan Vikberg förde mötesklubban och lotsade oss genom dagordningen. Efter en ingående analys av föreningarnas medlemstal, ekonomi och övrigt användes resten av mötet till diskussion om olika rekryteringsåtgärder. Förutsättningarna skiljer sig mycket mellan de tre föreningarna. I Östersund är det mycket svårt att rekrytera, men i Härnösand kommer man självmant och vill bli medlem. Sammantaget kan konstateras, att medlemsstocken är till åren kommen och gör styrelsearbetet tungrovt. Nästa regionträff kommer att äga rum i Härnösand.

En del av dagens gäster övernattade i det gamla lotstornet. Tornet är renoverat och används som konferenshotell.

Dagen efter regionmötet stod FM Sundsvall som arrangör för regionens familjedag ute på Åstön. Deltagarna, ett 50-tal, bjöds på strålände vackert sensommarväder. Bertil Graeve hälsade alla välkomna till tonerna av ett brusande hav.

Dagen inleddes med kaffe och fralla i caféet samt allmänt småprat deltagarna emellan.

Lill-Bengt från Ö-sund underhöll med dragspel och kända Taubemelodier. En skön och mysig stämning infann sig genast. Efter detta blev det besök och andakt i det gamla fiskekapellet från 1600-talet. Vi fick bl.a. erfara, med vilka oerhörda mödor kapellet blivit byggt.

Klockan går fort när man trivs tillsammans och efter andakten blev det dags för stor lunch i caféet. Efter lunchen berättade f.d. överstelöjtnant Bert Blomqvist om den stora skjut- och Övningsverksamhet, som LV 5 bedrev på Åstön. Vid ett tillfälle fick man göra "eld upphör", när en stor flock älgar plötsligt kom traskande mitt i skjutbanan.

Tiden rann iväg och Johan och Lennart fick säga adjö och bege sig hem mot Stockholm.

Övriga deltagare var mätta och belättna och fick därför behövlig motion genom en skogs promenad med inlagd frågeslinga. Marlene Lindberg hade sammanställt slingan med synnerligen svåra och kluriga frågor. Det var ett uppskattat inslag, som framkallade många glada skratt mellan tallarna. Vinnare av frågetävlingen blev Tommy Näsman och Björn Theander. Eftermiddagen avslutades med besök



i Fiskarmuseet och uppvisning av SSRS Sundsvall. (Sjöräddningssällskapet)

Trötta men nöjda tog kamraterna farväl av varandra för att återvända till respektive hemort.

En skön dag, i närhet av det hav vi tjänat, var slut.

Den 8 oktober hade vi vår sista ärtmid-dag, vilken samlade 26 man. Till kaffet blev det stor konstauktion. En deltagare blev så paff, när han fick sista budet, att han ramlade av stolen.

Auktionen gav goda slantar till föreningsskassan och kassör Mats sken som en sol.

Styrelsen önskar alla en fröjdefull Jul.



Östersund

Hösten har anlänt till våra trakter. Med denna årstid följer några välkända tecken. Naturen visar sin granna färgskala, älgar o björnar tas av daga och föreningslivet vaknar upp efter sommarens vila.

Region Nord träffades på Åstön den 3 september, en fantastisk sensommardag i en hänförande skärgårdsmiljö. Sundsvallsföreningen stod för värdskapet med stor bravur och Östersundsföreningen framför här sitt stora tack. Alla vet vi ju, vad ett arrangemang av denna dignitet innebär i fråga om planering och arbete.

Tyngdpunkten vid våra överläggningar, som förbundsordförande och kanslichef deltog i, låg givetvis på rekryteringsfrågorna. Vi jobbar vidare allt efter föreningarnas förutsättningar, som ju är vitt skilda.

Östersundsföreningen har med god medlemsanslutning avnjutit surströmming, en rätt som är så delikat, att en jämte säger: "att dom sälle!" (att dom säljer det).

Nu väntar den traditionella FM-golftävlingen och när snön lägger sitt vita täcke över våra trakter den likaledes traditionella Luciaglöggen den 12 december.

Vi hälsar också våra nya medlemmar välkomna till vår gemenskap.

Jan Wikberg

Region Mitt



Gotland

Efter sommarens uppehåll har Flottans Män, Gotland, startat höstens aktiviteter med en kamratafton, där sedvanlig gemytlig stämning infann sig. 15 medlemmar hade sökt sig till vår Marinstuga och kunde där ta del av kvällens skaffning och aktiviteter. Klubbmästaren Lennart Söderberg, assiste-

rad av Klas Berg, hade kokat den sedvanliga ärtsoppan, Vi konstaterade, att den höll sedvanlig hög klass.

Kvällens föredrag hölls av Sören Strand och Per-Olof Andersson, som visade och berättade om sin hobby, modellbyggande av fartyg. Modellerna, som visades, var i olika stadier, från första skrovmodellen till färdiga fartyg, med en otrolig detaljrikedom. För att framställa de olika detaljerna i rätt-trogen skala fordras en stor uppfinningsrike-dom och ett arbetssätt utanför det vanliga.

Föredraget rönt ett stort intresse och frågestunden blev lång.

Kvällen visade, vilka resurser och kompetens som finns inom föreningen, något som vi även fortsättningsvis kommer att visa fram.



Per-Olof Andersson förevisar en modell av en postjakt. Foto Lars Ellebring



Sören Strand med ett pågående bygge. Foto Lars Ellebring

Fredagen 29 oktober avhölls den tradition-senliga kräftkvällen i samverkan med vår damklubb Sextanten, Kvällen förflöt i god stämning och förutom kräftor och räkor, serverades en stor portion av goda historier och berättelser, avbrutet endast av utbrott av sång.

Damklubben Sextanten anordnar egna aktiviteter, där möjligheter finns för Flottans Män att delta. Onsdagen 27 oktober arrangerades en kväll med avsmakning av både ost och vin. Kvällen började med ett besök i en ostaffär i Visby, där innehavaren

inte bara serverade smakbitar av olika ostar, utan även historik och fakta om varje sort. Efterföljande vinprovning gav ytterligare en upplevelse inom ett smakrikt område.

Vi har även ett samarrangemang med Föreningen Svensk Sjöfart, Sjövärnsskåren samt Rederi AB Gotland, där nyheter och förändringar inom rederinäringen och svensk sjöfart kommer att avhandlas.

Thomas Worms

Olof Berglund



Norrköping

Djupdykning

Vår förening har förmånen att ha en färg-stark medlem i dykaren Sven-Erik Mars, som har många strängar på sin lyra. Vid en av höstens måltidsträffar svarade Sven-Erik för kvällens föredrag under temat "Svenne talar från djupet" med ett vackert bildspel ackompanjerat till suggestiv musik. Det handlade om hans spännande dykarliv ge-nom åren. Att arbeta som dykare innebär bl.a., att man även fungerar som sakletare i stort som smått och i djupet finns det mesta i form av störtade flygplan, sjunkna båtar, kassaskåp, vapen samt gamla skeppsvrak och mycket mera.

En dykare drömmer alltid, enligt Sven-Erik, om att finna en rejäl gulds katt, men det har ännu inte lyckats för honom, men hoppet lever. Det närmaste var, när han trodde sig ha funnit en silvers katt på havets bot-ten, men som dessvärre visade sig vara vär-delösa polska zlotymynt. Ett annat kanske mer realistiskt projekt är att försöka finna några spår av den ryska armada på över 400 krigsskepp, som seglade in genom Bråviken 1719 och till stor del lyckades bränna ner staden Norrköping. Även pålverken vid Stegeborg och den i Slätbaken sjunkna ångaren Östergötland lockar till förnyade dykningar i området.

Sven-Erik avslutade sitt mycket upp-skattade föredrag med att informera om mo-derna sökmetoder i form av scanning av havsbotten som man utnyttjar idag. Då kommer det allra mesta från djupet fram på datorskärmen.

Örlogsbesök i Norrköping

Norrköping synes vara en populär plats för besättningen på HMS Visborg, som två gånger i höst gjort örlogsbesök i staden. Det tycker vi i Flottans Män är mycket trevligt och vid ett av besöken hade ett 20-tal medlemmar möjlighet att närmare studera detta efter dagens förhållanden stora fartyg. Gruppen guidades runt på fartyget av de båda officerarna John Forsell och Peter Josefsson. HMS Visborg (A 265, ursprungli-



HMS Visborg gästnar Norrköping
Foto: Evert Elgefjord

gen M 03), var ett av Marinens minfartyg, men byggdes 1998 om och tjänstgör nu som lag- och ledningsfartyg. Fartyget har successivt upgraderats med modern teknik bl.a. RAS, som gör det möjligt att från fartyget under gång kunna bunkra andra fartyg med drivmedel. Detta innebär fördelar i form av längre räckvidd och betydligt snabbare bunkring. Ombord tjänstgör f.n. ett 20-tal officerare och ett 50-tal sjömän, som tidigare benämndes värnpliktiga.

All navigering sker med GPS, men de gamla papperssjökorten finns fortfarande med i bilden. Fartyget har ett huvudmaskineri bestående av 2 st NOHAB V 12 Polar dieslar om totalt 4200 hk, som ger en fart 18-20 knop.

Det intressanta besöket avslutades på bryggan och i stridsledningcentralen, där det ställdes en hel del frågor av intresserade kamrater.

Även allmänheten fick möjlighet att närmare studera fartyget och intresset för detta var stort i den stora hamnstaden Norrköping.

Johan Forslund på besök i Norrköping

Vid måltidsträffen den 10 november gästade vår förbundsordförande Johan Forslund föreningen för första gången. Johan Forslund har starka band med Norrköping. Det var här han började sin framgångsrika karriär med att vara en "allt i allo gast" ombord på gamla hedervärda M/S Kind under färder i Östergötlands skärgård och på Göta- och Kinda kanaler.

Johan inledde sitt anförande med att ange två frågeställningar *Vad Flottans Män står för?* och *Var Flottans män står idag?*

Forslund betonade vikten av så här i slutskedet av Förbundets 75-års jubileum, att Flottans Män skall fortsätta utvecklas även i framtiden om än i varsam takt.

"Ekonomi är fortsatt god fortsatte Forslund men vi måste säkra utgivningen av vår mycket uppskattade tidning, som håller en mycket hög kvalitet och är ytterst väsentlig för oss i framtiden"

Vissa initiativ togs i denna fråga. Se notis på annan plats i tidningen!

Ett allt viktigare fråga är, hur vi skall kunna rekrytera flera medlemmar till Flottans Män och Forslund informerade om ett antal projekt, som startats i Förbundets regi. Ål-

dersspridningen inom Flottans män är imponerande med en yngsta medlem på 27 år och den äldste på 106 år.

Mötet avslutades med en frågestund samt att vår ordförande Ove Hagström överlämnade Norrköpingsföreningens förtjänstplakett nr 18 till Riksförbundets ordförande Johan Forslund.

Evert Elgefjord



Stockholm

OBSERVERA!

Till alla de programpunkter som vi i Stockholmsföreningen anordnar, är alla medlemmar i de lokalföreningar, som ingår i Region Mitt hjärtligt välkomna!

Om Stora Tratten

Idag är det roligt/kul/intressant att jobba med vår gemensamma ö – Stora Tratten och anledningen till det är, att en generationsväxling håller på att ske och att fler och fler bokar stuga på ön. Vi kan konstatera, att uthyrning till ICKE medlemmar är mycket begränsad, endast två stugveckor 2010 hyrdes ut till personer utanför vår förening, men de hade ändå koppling till någon medlem i Flottans Män. Det vill säga, att beläggningen varit god och det är bra – men den stora insatsen gör våra holmvärdar, som ser till, att det fungerar där ute i skärgården. Ni som varit där känner säkert igen namnen – Lennart o Anna, Stieg o Katarina, Dan o Gunilla, Per Öhrnell, Peder o Bitte, Stig o Kerstin och Britt o Arne. Till Er som inte varit där, kan vi bara beklaga, att ni missat en av Flottans Mäns finaste skatter.

Till det lite mer praktiska, som hänt på Stora Tratten, kan nämnas, att efter förra årets minkbesök inköptes två minkfällor, som varit laddade hela hösten, vintern och våren fast utan resultat. Vi har dock inte haft några besvär med minkarna, som vi hade förra året. Underhållsarbetet har fortsatt i oförminskad hastighet, Bl.a. byttes allt virke under vattenlinjen till alla flytbryggor ut vid arbetshelgen före öppnandet. Utöver det har mycket annat gjorts, Bl.a. har ved kapats och kluvits i vår nyinköpta vedklyv, så nästan hela vedboden är full igen, trots att vi tömde den förra sommaren.

Som sagt, sommaren på Stora Tratten har varit bra – så bra man kan önska efter våra förhållanden, vad gäller ekonomi och ideellt arbetande kamrater.

Arne Keller

Om ärtmiddagen

Under sedvanligt trevliga och kamratliga former upprätthöll vi vår tradition att varje

höst äta en ärtmiddag, även detta år på Blasieholmens Restaurang, som numera har blivit vårt stamtillhåll. Vi började med att lyssna på till Bosse Rask, som berättade om läget för den svenska flottan, vars fartygsbestånd nu har nått en skrämmande låg nivå. Dock syns vid horisonten en viss ljusning. Nya korvetter är under leverans, två nya ubåtar är beställda och två nya stödfartyg är under projektering.

Därefter intog vi vår ärtmiddag, som först bestod av ett sillbord och en snaps (som föreningen bjöd på), sedan ärtsoppa och därefter pannkaka med sylt och grädda.

Vinterkryssning till Husarö

Vi tänker göra en vinterkryssning fram och tillbaka till Husarö med en av Waxholmsbolagets båtar på reguljär tur, lördagen den 19 februari från Strömkajen, dels för att få känna på vintermiljön i de trakter, där vi brukar vara på somrarna och dels för att få se vår ö Stora Tratten i vinterskrud. Vi tror, att det här kan bli en väldigt trevlig dag. Tyvärr finns i skrivande stund någon giltig tidtabell inte tillgänglig, men om ni ringer till expeditionen på telefon 08-611 1011 eller till mig på 070-211 8505, så kan ni få tider för och namn på fartyget, som vi skall åka med. Ingen förhandsanmälan görs, utan vi samlas på kajen i god tid före avgång. Antingen tar man med sig matsäck eller så köper man någonting ombord för att äta. Välkomna!

Lars Biärsjö



Södertälje

Efter många års tvivelaktig funktion hade de gamla torrdassen ej något mer att erbjuda, då vi nu har moderna mulltoalletter, med handikappanpassning.

Det blev en skaplig brasa på vår ö, Notholmen, då vi avslutade torrdassepoken.

I övrigt har sommaren förflutit enligt plan med våra tre större begivenheter på Notholmen, sillfrukosten lördagen den 19 juni och midsommarfesten i dagarna två samt kräftskivan den 14 augusti.

Den traditionsenliga 5-kampen på midsommardagen vanns i år av "Manne" Mårtensson på damsidan och Rolf Karlsson på herrsidan.

Lennart Persson



Region Syd



Kalmarsund

Året 2010 har sannerligen haft bråttom och så här i slutet är det dags att titta tillbaks på, vad vi har haft för oss under året.

Vår medlem Claes Lindemark, tidigare marinläkare och medicinskt ansvarig för dykarutbildningen inom marinen, visade bilder och berättade på januariträffen om utvecklingen av dyk- och räddningsutrustningen sedan 1900-talets början.

Till vår träff i februari hade vi bjudit in örlogskaptan Jan Tornérhjelms, som höll ett uppskattat och intressant föredrag till bilder, dels om skillnaderna i modern krigsföring jämfört med den under världskriget, dels om den stora minfaran, som fortfarande existerar i Östersjön.

Årsmötet avhölls i mitten av mars i Kalmar hamn, som generöst upplåtit sina nybyggda och fräscha lokaler för detta. Efter mötet och förtäring gav hamnchefen Carl-Johan Nordheim en gedigen information om hamnverksamheten.

I april gav vi oss ut på piratjakt i Adenviken tillsammans med båtchef Johnny Johnsson, som till bilder berättade om jakten, eskortering av fartyg med förnödenheter till Somalia, piraternas "arbetsätt" och mycket annat.

Vårterminen avslutades i maj med att örlogskaptan Johan Spåhl bl.a. gav oss en inblick i sin tjänstgöring vid en dansk stab i samband med oroligheterna i Adenviken.

Vi deltog för första gången i fanborgen i samband med nationaldagsfirandet den 6 juni.

Septemberträffen tillbringades i det nybyggda polishuset, där vår medlem, polisman Pelle Gamberg, ordnat en mycket trevlig kväll. Efter en allmän information om polisverksamheten, framförd av polisens presstalesman Ulf Karlsson, berättade polisen Håkan Roupé bl.a. om sitt uppdrag från MUST att rekrytera informatörer för den svenska campens räkning i Afghanistan. Därefter fick vi titta in i sambandscentralen, där polisman Alf Jacobsson orienterade oss. Finalen blev en ordentlig rundvandring tillsammans med Pelle Gamberg i lokalerna med provliggning i cellerna, genomgång av fordonsparken och mycket annat. Dessutom bjöds vi på kaffe o macka. Många lovord hördes efter den kvällen. Och så fick vi två poliser som nya medlemmar. Det är inte alls dumt att ha ordningsmakten representerad i Flottans Män.

Oktobermötet gick i årtsoppans och punschens tecken. Föredragshållare var Lars Samuelsson från sjöräddningen, som i ord och bild gav oss en ingående och givande information om verksamheten.

Vi är i dagsläget 44 medlemmar. På våra träffar har vi i snitt haft 22-25 personer, varav flera är medlemmars damer, vilket vi sätter värde på och tycker är trevligt. Vi har dock många passiva medlemmar, som vi gärna ser på träffarna.

Återstår så bara att önska alla läsare en God Jul och Gott Nytt 2011

Bengt Hammarlund



Karlskrona

Vårens verksamhet började med, att vi den 15 april hade nöjet att göra ett intressant studiebesök på marinbasens Naval- och dykcenter. Kommendörkapten Magnus Claesson var vår värd och gav en fyllig information. De av våra medlemmar, som varit verksamma inom dykeritjänsten, kunde konstatera, att svenska marinen ligger långt framme inom detta område.

Besöket fortsatte på Räddningstjänstskolan, där löjtnant Lars Lundquist på ett inspirerande sätt berättade om verksamheten. Vi kunde här konstatera, att den utbildning, som vissa av oss erhållit inom skyddstjänstområdet på de utrangerade pansarskeppen Oscar II och Wasa vid Berga Örlogsskolor, var väl så tuff men måhända ej så pedagogisk som dagens utbildning.

Grillfest arrangerades i vanlig ordning på Skönstavik, denna gång den 12 augusti. Vår nye klubbmästare Kristoffer Karlsson debuterade med den äran. Ett stort antal medlemmar med damer från såväl Flottans Män som KA 2 Kamratförening hade hörsammat vår inbjudan.

Efter inledande mingel genomfördes tipspromenad, som vanns av Anne-Katrin Ullnér. Utslagsfrågan lyckades Bernt Berntsson till mångas förargelse träffa mitt i prick. Då ett antal ordinarie funktionärer ej kunde delta, ställde istället Evy Pettersson, Åke Andersson och Ingvar Stenmark upp, så att arrangemanget kunde genomföras med succé.

Medlemmar från Danska Marineförbundets Läsarresa som varje år gör resor till intressanta militärhistoriska platser, besökte oss den 20 augusti ute på Skönstavik och Fylgia. Efter välkomstdrink och allmän förbrödring intogs en välsmakande supé inne i våra lokaler till tonerna av såväl danska och svenska sånger, väl anpassade för detta speciella tillfälle.

Under kvällens lopp framgick, att flera deltagare från de skilda marinerna hade mötts vid bl.a. Nordiska Kadettmöten samt vid flottbesök mellan länderna. Kvällen avslutades med att Marineförbundets landssekreterare, Sören Konradsen tackade för en synnerligen trevlig afton och överlämnade en gåva till vår förening.

I september genomförde vi bussresa till Råå, där vi besökte Råå Museum för Fiske och Sjöfart. Vi blev minst sagt imponerade av, vad det hade att erbjuda, särskilt med tanke på att det drivs helt ideellt. Museemedlemmarna Siv Olsson, Sven Vittgren och Ragnar Tornberg guidade oss här med en entusiasm och kunnighet, som man sällan möter. Vi vill därför rekommendera andra FM-föreningar ett besök på detta museum. Efter museibesöket åkte vi till Helsingborg, där flertalet deltagare tog tillfället i akt att tura med sundsfärjorna. En nostalgisk promenad på Stengarde företogs även av vissa medlemmar. Under återfärden till Karlskrona serverades förfriskningar till de, som det behövde för att uthärda återresans strapasser.

Våra Marinekamraden från MK Peenemünde med damer, inalles 50 personer, besökte oss första dagarna i oktober. Denna gång även med medverkan av Werner Schrieber, redaktör för Deutscher Marineförbunds tidskrift "Leinen los". Besöket inleddes fredag kväll med samkväm i Fylgia. Lördagens verksamhet innehöll två program, ett för damerna och ett för herrarna.

Damerna besökte härvid Porslins- och Bilmuseet under guidning av vår medlem Hans Söderström, biträdd av Evy Pettersson, Inger Svensson, Sigrid Tedehammar och Anne-Katrin Ullnér. Efter museibesöket bjöds damerna på lunch. Övningarna avslutades med shopping i stadens köpcentra.

För herrarna arrangerades besök på KAMuseet på Aspö samt på Kungsholmen. Marinbasen hade här välvilligt ställt upp med passagerarbåten *Rödnäbba* för att komma till de olika besöksmålen. Guidningen på KA-museet genomfördes med sedvanlig bravur av vår medlem Olle Melin. Under uppehållet på Aspö intogs medhavd lunch, vilket uppskattades mycket. Färden fortsatte sedan till Kungsholmen, där vår medlem Sven-Otto Ullnér guidade oss med kunnighet och humor runt det ärevärdiga fortet.

På kvällen samlades samtliga på Fylgia där en högtidsmiddag genomfördes under gemytiga former med mycket sång och musik. Ordföranden i MK Peenemünde, Wolfgang Telle, höll tal på svenska och överlämnade diplom och slipsnålar till Per Nordgren och Sven-Otto Ullnér.

Wolfgang Telle överlämnade också en gåva, en bogserbåtsmodell, utförd av föreningens ungdomsverksamhet inom modellbygge. Vår ordföranden, Per Nordgren, framförde vår förenings tack för utmärkelserna och gåvan och berättade att vi planerar ett besök på Usedom nästa år.

Tyvärr är det så att några av våra medlemmar är hörselskadade. Dessa medlemmar beklagar sig ibland över att de ej tillfälligt kan tillgodogöra sig föreläsningar och underhållningar vid våra träffar. Aftonen den 14 oktober förelåg dock inte detta problem

vid föreningens allmänna sammankomst, där ett dussin unga trumslagare från Karlskrona Kulturskola underhöll. Framträdandet uppskattades mycket och avslutades med stora applåder.

Slutligen ber vi att få framföra vårt tack till Chefen för Marinbasen och hans medarbetare som biträtt oss i genomförandet av årets aktiviteter.

Servicen från restaurang Sodexhos vid af Trolle har också bidragit till att underlätta vår verksamhet.

Hans Pettersson



Anne-Catrin Ullnér tar emot pris i tipspromenaden av Hans Pettersson



Sven-Otto Ullnér guidar våra tyska gäster på Kungsholmen



Bogserbåtsmodell överlämnad av våra vänner från Penemünde



Trelleborg

Lördagen den 21 augusti var det dags för årets utfärd, som denna dag bar av till Flottans huvudstation Karlskrona. Ett 35-tal kamrater och några damer embarkerade bussen tidigt denna lördagsmorgon för att i Pukavik stanna och intaga de bredda "smörmadarna" med kaffe därtill. Väl framme i Karlskrona besöktes Marinmuseum och Porslins/ bilmuseet, efter en diger måltid på Marinmuseets restaurang. Innan hemfärd gjordes en guidad tur i "Pottis" där under-teknad visade upp, vad staden har att erbjuda. Med nykokt korv på MC klubben "Lords" rullade vi vidare till det öppna landskapet Skåne, där vi vid Piratens rastplats inmundigade den kokta korven med bröd och dryck. Mätta, nöjda och trötta debarkerade vi bussen vid 2000-tiden i Sveriges sydligaste stad.

Efter en varm och strålande sommar med vattenfyllda källare var det tid för höstens första möte. Denna gång var vårt tema minnenas kväll med historier berättade av många utav de 50-tal medlemmar, som hade samlats runt skaffningsborden. Inga blyga flottister deltog och med historier, gamla som nya, avlöstes skratten av nya skratt, som så småningom satte punkt för en mycket trevlig kväll.

Oktobermörkret infann sig även detta året och vårt protokollförda höstmöte kunde genomföras med en diger dagordning, där flera beslut bifölls till allas belåtenhet. Två

nya medlemmar kunde ordföranden presentera för de andra 54 deltagarna. Efter mötet kunde klubbmästaren och backlagsmännen servera skaffningen, som för kvällen var tysk med fläsklägg, korv, surkål och potatismos. Allt detta satt som smäck med lämplig dryck därtill.

När ruskvädret är som värst, är det skönt att sitta inne i stugvärmén, vilket vi i Flottans Män gjorde denna kväll, den 4 november, för att lyssna på vår egen sjökaptens och marinofficer Lars Fränngård, som i 34 år tjänstgjort på sjöfartsverkets isbrytare och som denna månad mönstrat av för att stanna iland. Lars berättade med intressanta bilder, om vad den bästa isbrytaren i världen med namnet *Oden* kunde prestera ifrån Arktis och Nordpolen till Antarktis, dit hon under sju veckor från Luleå förflyttar sig varje år för att hjälpa Amerikanarnas bas där nere. Hon bryter där en isränna på cirka 25 mil, så att handelsfartygen kan leverera förnödenheter och materiel till de 2000 forskarna, som arbetar därnere, kan överleva. Varför gör isbrytaren *Oden* detta och inte amerikanerna själva? Jo, därför att *Oden* är det fartyg, som klarar den tjocka is, 0-10 meter, som finns på denna kontinent. Skulle någon annan nations isbrytare få detta betalda uppdrag, måste de vara två isbrytare för att klara uppgiften. Naturligtvis sträckte vi gamla flottister på oss, när vi hörde Lars berätta om detta, innan vi intog den goda kycklingen, som kallades "falsk anka" och med tillbehör. Efter detta var kursen hemåt.

I år på alla helgons dag var det fjärde året, sedan vi år 2003 bildade vår förening, Flot-

tans Män i Trelleborg, som vår egen Kap-lan, kyrkoherde K G Lundmark höll en minnesbetraktelse vid den okända sjömannens grav på Norra kyrkogården. Med vår erfarna flaggvakt blir det pompa och ståt, när flera av medlemmarna med sina hjärtans kära denna dag samlas. Efter kransnedläggningen kom mörkret smygande och var och en lämnade platsen för att träffas nästa år igen

Göte Lindberg



Västervik

Så börjar det närma sig, bokslutet för 2010, men först skall julbordet avätas enligt gammal tradition. Men det har ju hänt en hel del sedan sista krönikan härifrån Marinstugan på Kulbacken. Vi här i Västervik, har vi börjat anamma det som framläggs på våra lokalordförande konferenser. Jubilarer inbjuds till en klubbafton där de bjuds på kvällens skaffning med tillbehör och senare föredrag. Detta uppskattas har vi förstått. Det hela har väl lite "barnsjukdomar" som allt annat nytt som sjösätts.

I augusti började vi med en mjukstart på hösten med Christer Warfvinge som föreläsare. Han hade gjort en djupdykning i litteraturen om den första fredsbataljonen som Sverige sände ut på uppdrag. Det var Östgöta Regemente som skeppades ut via Västervik, med en del äventyr redan här i Västervik. Men så småningom landade fredskåren i Flensburg 1848. Vi i Sångarlaget var ju





Bengt Andersson, Gunnar Sandberg Tony Lejonqvist

nere i Flensburg i våras, där bland annat ett besök på krigskyrkogården gjordes. Christer hade gjort ett gediget arbete i detta ämne för han har blivit inbjuden till "Fredsbaskarna" för att föreläsa för de nutida fredsbevarare här i Västervik

I september var Markus Nord vår gäst. Markus är dykare och undervattensfilmare.

Ämnet för kvällen var "Expedition Bjurälven 2010". Bjurälven har ett stort grottsystem, som utforskas och dokumenteras av Markus och hans grottdykarkompisar i Sveriges spelelogförbund, dyksektionen. Markus har också filmat för "Ett i Naturen", se flera filmer på www.expeditionbjuralven.se eller www.speleo.se

Allt arbete filmas och dokumenteras för forskningsändamål, såsom förekomst av fiskar, geografisk sträckning av grotterna, vattenflöde och utseende av grotterna. Ett intressant föredrag för oss "ovanjordingar". Oktoberföreläsare var löjtnant Tony Lejonqvist. Tony var nere i Adenviken i somras ombord på HMS Carlskrona, där han var en medlem i staben ombord. Vi fick oss en "färskvara" till livs om Operation Atalanta, omväxlade mellan bilder och berättelser ända från start här i Sverige via högkvarteret i London till livet ombord och i land under den tid som Tony var ombord. Det var både arbete och fritid som visades oss. I samband med kvällens klubbafton hade flera jubilarer inbjudits. Gunnar Sandberg 80 år, Lars Uhlén, Bengt Andersson och Olof Ståringe alla 75 år. Kvällens föreläsare Tony Lejonqvist, hade rundat pricken 50 år ombord på HMS Carlskrona. Tony hade blivit hyllad tidigare, när han kom hem från sitt uppdrag i Adenviken. Kvällen var underbar med ärtmiddag, punsch, gratulationer, 4-faldigt hurra och blomsterutdelning till jubilarer.

Så, vad återstår nu av innevarande år? Julbord, julmarknad, snöskotning, halka omkring på isiga gator, tomtar och kanske troll, vad vet jag.

Men ett vet jag, Flottans Män i Västervik önskar alla våra kamrater i Flottans Män en riktig GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR. På återseende 2011.

Bosse Nord.



Växjö

Höstfest på Wilhelmshill, Evedal

Årets traditionella höstfest gick i år av stapeln lördagen den 28 augusti, en vacker höstkväll, som bara bjöd på några regndroppar men, vilket på intet sätt hade någon inverkan på festligheterna. Efter välkomstdrink och lite minglande var det dags att sätta sig till bords.

Vår ordförande Lennart Salomonsson hälsade de bortåt 30 gästerna välkomna till kvällens begivenheter. Klubbmästarna Leif Carlsson och Sten Svensson hade som vanligt lagt ner ett stort arbete för att erbjuda en god trerättersmiddag. Som förrätt serverades en sallad med räkor och kräftskärter. Huvudrätten var fläskfilé med potatis och grönsaker. Till slut serverades småländsk ostkaka med vispgrädd, sylt och kaffe som efterrätt.

Allsång är ju ett måste vid sådana här tillfällen. Denna leddes av Åke Eriksson på dragspel. Vidare anordnades ett lotteri med många fina vinster. Bl.a. kunde den som hade tur få sitt brödbehov tillfredställt för en tid framåt.

Kvällen avslutades med dans till Åke Erikssons musik.

Tisdagsträff

Tisdagen den 7 september var det dags för månadens Tisdagsträff, glädjande nog med 15 deltagare varav några som inte varit med i föreningen så länge. Den som denna gång såg till, att det fanns kaffe och smörgåsar, var Leif Carlsson. Under kvällen gjordes dragning i medlemslotteriet. Den som denna gång hade turen på sin sida var Lars Wideklint. Vinsten är som vanligt gratis deltagande för två personer i valfri aktivitet i Marinstugan.

Kryssning till Mariehamn

På morgonen torsdagen 14 sept samlades 15 personer vid Resecentrum för att äntra bussen, som skulle ta oss till Stockholm för vidare befordran med färjan *M/S Birger Jarl* till Mariehamn.

Då färjan var försenad och inte låg vid kaj, när vi kom fram, körde bussen en liten rundtur förbi olika sevärdheter och med bland annat stopp på Fjällgatan, ett klassiskt turistbusstopp, där man från Söders höjder har utsikt över en stor del av staden.

Efter rundturen kunde vi vid Stadsgården gå ombord på *Birger Jarl*. Fartyget är en mindre färja byggd på 1950-talet och som tar drygt 350 passagerare och ger en känsla av att åka båt och där det är nära till det mesta. Klockan 1700 lossades förtöjningarna och resan mot Mariehamn kunde starta.

Vädret var kanske inte det allra bästa, lite blåsigt och småregnigt. Men det får ju inte avskräcka garvade sjömän, att då och då gå

ut på däck och få lite sjöluft och titta på den vackra skärgården. Vid sjutiden var det dags att gå till matsalen för att där inta den framdukade buffén. Maten smakade förträffligt, så även efter tycke och smak till maten inhandlade drycker. Vid lämpligt tillfälle sjöngs Evert Taubes visa "Än en gång därän".

När buffen var avklarad, var det fritt fram för de sedvanliga nöjena på färjorna, underhållning och dans i barerna, spel på enarmade banditer o.s.v. Den som hade lust och ork kunde hålla igång till kl 2 på natten. Mariehamn då, jo färjan var framme och förtöjde vid midnatt, men någon kö för att gå iland syntes inte till.

Vid frukost nästa morgon kastade färjan loss och återresan påbörjades. Vädret var bättre, uppehållsväder och genom Stockholms skärgård sken solen. Under resans gång serverades så kallad "skärgårdslunch". Framåt halv fyra var färjan åter vid kaj i Stockholm. Kanske något tyngre väskor stuvades in i bussen och resan mot Växjö började. Vid 22-tiden var vi åter hemma.

Tisdagsträff

Den månatliga Tisdagsträffen den 5 oktober samlade 19 personer. Den som denna kväll svarade för kaffe och smörgåsar fanns i tillräcklig mängd var Sten Svensson.

Ärtmiddag

Den 22 oktober var det dags för höstens ärtmiddag. Cirka 35 personer hade sökt sig till Marinstugan och kunde där njuta av Stens och Leifs goda ärtsoppa med pannkakor samt kaffe med kaka. Våra medlemmar, Stig Pettersson på dragspel och Holger Karlsson på munspel, svarade för musiken till allsången. Nils Bjällsjö, som enligt egen utsago länge tyckt, att vår fana sett lite urblekt ut, hade gjort något åt den saken. Han överlämnade nämligen en ny fana och vimpel som gåva till föreningen. Lennart Salomonsson tog emot gåvan och tackade Nils på föreningens vägnar.

Tisdagsträff med Herrsill

Den 2 november var det dags för den numera traditionella Herrsillskvällen med cirka 15 deltagare. Klubbmästarna Leif Carlsson och Sten Svensson hade dukat upp bröd, ägg och sillrätter i olika former. Behöver jag tala om, att det smakade mycket bra.

Hälsningar från FM Växjö genom

Anders Karlsson

Region Väst



Göteborg

Under sommaren har vår stugfogde med be-nägen assistans av många sett till, att arbe-tena på huset och i trädgården har framskridit, som planerat. Inte nog med det, han har dessutom gjort mer – räcke från parkerings-platsen, så att vi inte ska behöva halka, när snön och isen har gjort sitt intåg, anskaffning av en skyltdocka, så att vi kan se, vad vi har att erbjuda i form av profilkläder m.m. Stugfogden och hans medhjälpare är värda beröm för sina insatser!

En annan, som också är värd beröm, är vår klubbmästare för hans outtröttlighet med våra arrangemang. Ett av hans initiativ var en skaldjursafton, som tyvärr inställdes, då få anmälde sitt intresse. Det höga priset på de goda djuren avskräckte säkert.

Under sensommaren genomfördes en grupp medlemmar en resa till vårt västra grannland med besök hos kollegorna i Hirtshals. Ett gästfritt och vänligt bemötande var mycket uppskattat och vår reseledare har åtagit sig att fortsätta planering för fler besök på andra sidan Kattegatt i framtiden. Där finns ju som bekant fler orter med lika-sinnade kamrater.

Medlemsmötet i september samlade ett 30-tal medlemmar. En av de viktiga frågorna, som ventilerades, var den, om hur vi håller kontakten med de många medlemmar, som av olika skäl inte kommer till Marinstugan. Vi har också i styrelsen diskuterat, hur vi snabbare och bättre kan nå ut till medlemmarna med information. Vi har därför beslutat att skicka ut en begäran till medlemmar med e-post att meddela sin e-postadress. Det kommer att ge bättre, snab- bare och billigare information om, vad som är på gång och om arrangemang, som kanske inte hunnit annonserats i vår egen Pejling.

Regionmötet i Varberg genomfördes i augusti. En av de mest diskuterade frågorna var om den preliminära anmälningen till nästa års riksmöte på färja mellan Nynäs-hamn och Gdansk i Polen. Intresset från de närvarande föreningsrepresentanterna att delta var inte särskilt påfallande. Många tyckte, att den lite längre färjeresan än vanligt avskräckte. Det var ju inte heller särskilt billigt. En annan fråga, som också diskutera- des vid regionens möte, var den om med- lemsrekrytering. Samtliga var eniga om, att den överlägset bästa metoden är ”mun mot mun”. Men det är då också viktigt, att vi tar hand om den nya medlemmen, så att han/ hon snabbt känner sig hemma i föreningen.

Höstens program löper på som planerat. Raden av klubbafnarn inleddes med, att vår medlem, reservofficeren i flottan Carl Kru-

sell, visade upp och berättade om sitt impo- nerande arbete med sammanställning i bok- form av målände officerare.

Näste man till rakning var också vår med- lem Lars Brödje, även han reservofficer i flottan, som berättade om sitt arbete med Internet och bredband och dess revolutio- nerande påverkan på kommunikationsmög- ligheterna med fartyg över hela världen.

Planering för Lucia och Lillejul pågår för fullt. Snart är det jul och nytt år igen.

Vi i Göteborg önskar alla kamrater i Flot- tans Män En God Jul Och Ett Gott Nytt År!

Bertil Andreasson



Halmstad

Snart är det jul igen och ett nytt år är på gång. Vart tog det gamla vägen? Under det gångna året har, förmodligen, stadens sista marinfestival ägt rum. Tall Ships´ Races står för dörren kommande år, men sen? Vi får glädja oss åt Tall Ships´ Races samt att Najadens reparation har kommit igång.

Trots att tiden drar i väg med ”full ahead”, så gäller det att vara med i båten. Sensommarens första aktivitet var ett av, de två, årliga regionmötena. Denna gång ägde det rum i Varberg. Vid dessa möten dryftas en del problem, erfarenheter bytes och regi- onens representanter till Riksstyrelsen ut- ses.

Höstens första kamratafton avhölls i slu- tet av september. Vi, som var där, kunde snart konstatera, att våra klubbmästare och deras medhjälpare inte hade tappat tempot under sommaren. Kvällens föredragshållare var f.d. flygvapenpiloten, Birger Johans- son. Birger berättade om, hur han hamnade i Flygvapnet via jobb som springpojke, gräv- maskinist och genomförd värnplikt vid I 11 samt deltagande i två FN-bataljoner. Han tog tidigt privatflygcertifikat och när upp- flygning för mörkerflygcert skulle tas, så värvades han till Flygvapnet av examens- förrättaren. Efter utbildning flög han bl.a. ”Lansen” och hamnade därefter på Trans- portflygdivisionen på Sätenäs. Där fick han som Herculespilot vara med om en del udda transportuppdrag. Det mest udda var nog utvisningen av ambassadörsmördaren Miro Baresic till Paraguay 1987. Inget civilt flyg- bolag åtog sig detta. Birger gav en levande och trevlig beskrivning av, hur resan gick till med diplomatiska förvecklingar, mellan- landningar m.m. Baresics hustru och barn var med på resan och för deras bekvämlig- het, hade man lastat ombord en husvagn. Baresic själv satt ”fastsurrad” på en bänk.

Vid nästa års första kamratafton kommer vi också att gästas av en f.d. flygofficer, som varit militärattaché i Moskva.

I vanlig ordning har städning av våra stugor ägt rum under hösten, närmare bestämt måndag och tisdag vecka 40. Under tisdagen hade hela 10 man ställt upp. Detta är nog rekord. Under måndagen var vi något färre beroende på, att många av de ”säkra korten” hade giltigt förfall.

Lördagen i samma vecka var det dags för vår skaldjursafton. Denna utvecklade sig till att bli ett riktigt kalas. Skaldjuren var goda och så även det andra, som serverades. Våra klubbmästare tillsammans med övriga i festkommittén hade gjort det igen. ”Pyts- ens” emansorkester stod för musiken och vokalister och snabbbildade sånggrupper dök upp från alla håll. Kvällen var mycket lyckad och detta får i stor utsträckning till- skrivas våra vänner från Kongens Lyngby. Vi hade äran att se 11 av dem hos oss. De hälsades för övrigt välkomna med kanonsa- lut.

Oktober månads kamratafton var något annorlunda, inte avseende upplägget vad gäller mat, service m.m. Detta var som alltid perfekt. Det, som var annorlunda, var kväl- lens ”föredrag”. Vi fick stifta bekantskap med författaren och poeten Anders Wäll- hed genom Roland Andreassons försorg. Roland är en av stadens kulturpersonligheter och framförde sitt program tillsammans med våra medlemmar, Kenneth Wiland och Trolle Lind. Roland framförde Wällheds dikter på ett mycket eminent sätt. Vi fick höra dikter om skeppshunden Rita, Stig- bergs-Lasse, ett dragspel som gick i sjön m.m. Mellan dikterna framförde Kenneth en del välkända sjömansvisor till Trolles dragspelsackompanjemang. Kenneth sjöng, bl.a., Möte i Monsunen, som skrevs 1935 och uruppfördes på FM:s första riksmöte. De närvarande, som varit skeptiska till diktläsning, hade efter ”föredraget” en helt annan uppfattning.

Vår sånggrupp har under hösten inte haft så många framträdanden som tidigare bero- ende på besparingar på kommunens äldre- boende m.m. Hösten har ägnats åt repetitio- ner inför julkonserten, som denna gång an- ordnas tillsammans med en musikklass från Vallässkolan.

Innevarande år närmar sig sitt slut. För- eningen har även i år blivit synliggjord på olika sätt och detta tack vare våra medlem- mars insatser. Ett stort tack till alla, ingen nämnd och ingen glömd.

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR

Kjell A Jönsson





Karlstad - Värmland

Sommaren är över och vi har startat höstens och vinterns verksamhet. Innan sommaren kom på allvar, hann vi med en del aktiviteter. Vi gjorde bland annat ett uppskattat besök på den gamla krigsflygplatsen Brattforsheden, som jag nämnde om i nummer 2/10.

Ordföranden och undertecknad deltog i Riksråsmötet, vilket var ett mycket trevligt och bra genomfört evenemang, för vilket vi framför vårt tack till Stockholmsföreningen och dess arrangörsstab.

Vi visade även vår uppskattning mot våra sponsorer i mitten av juni, genom att ta med dessa på en båttur ut i skärgården. Den fina båtturen företogs givetvis med en f.d. marin båt, en Tpbs (200 båt), som vår medlem Filip Gille är ägare till. En enklare landstigning genomfördes för att visa båtens möjligheter. När båten stod stabilt på land, lastades den medhavda måltiden av och togs på en intilliggande brygga. Det vackra vädret medförde, att det blev en lyckad kväll, som uppskattades av sponsorerna, vilka såg fram emot ett uppreparande nästa år.

Upptakten inför höst/vinter har börjat, genom att sekreteraren tog med styrelsen i sin båt och avseglade till KSS klubbholme, där höstens första styrelsemöte genomfördes. På kvällen samlades vi runt grillen och tillredde en god måltid.

Marint besök hade vi i Karlstad 24 till 26 september. Tre bevakningsbåtar ur Amfibieregementets Bevakningsbåtskompani besökte oss. En inbjudan till visning enbart för Flottans Män uppskattades av medlemmarna. 15 medlemmar tog tillfället i akt för ett besök ombord för att åter få trampa däck. Tack till Amfibieregementets Bevakningsbåtskompani för detta.



Erik Rhöse klar för en flygtur



Delar av styrelsen i sittbrun på väg mot Nabben



Jan-Erik Clerkenstam hälsar FM välkomna till Brattforsheden

Tacksamma är vi också för den artikel, som NWT publicerade, vilket medförde en ytterligare ökning av medlemsantalet. Vi närmar oss nu åttiio medlemmar.

Vår förhoppning om ett Maritimt Centrum har ökat något, efter att vi tagit del av vissa planer för området runt oss. Hoppas bara inte att regimskiftet i kommunen kommer att ställa till problem Med den förra re-

gimen hade vi ett samarbete med vissa förhoppningar om ett genomförande.

Ett höstmöte är även genomfört under sedvanligt trevliga former. Byssan överraskade med en tyskinspirerad ärtsoppa, vilken utföll till belåtenhet.

Med hälsningar från Solens stad

Bert Ågren



Lysekil

Besök på Gullmarsbasen

Ett efterlängtat besök genomfördes den 4 september på Gullmarsbasen i Skredsvik. Inbjudan hade gått till samtliga medlemmar och flera lokalföreningar runt om i landet. Ett trettiotal medlemmar med partners hade mött up till besöket, som genomfördes i ett strålande väder.

En av FM Lysekils medlemmar Love Strömngren är anställd som instruktör vid Röjdykarskolan och presenterade verksamheten vid basen, där man idag utbildar minröjare för såväl land- som vattenoperationer. Presentation av dykutrustning och

hjälpmedel för verksamheten gjordes på ett mycket intressant sätt och samtliga besökare fick därmed en god inblick i den utbildning, som ges.

Bland de tillresta gästerna fanns flera tidigare röjdykare, som utbildats där under de mer än femtio år, som verksamheten pågått. Den moderna minröjningen med simmande dykare infördes i Sverige 1953 av Rolf Hamilton, som då utbildats i USA och blev skolans förste chef. De längst tillresta gästerna var Sven Stene med hustrun Barbro från Kivik i Skåne. Stene hade som uppskattning till initiativet av träffen tagit med två mycket välgjorda statyetter föreställande dykare, som han själv snidat i trä, varav den ena överlämnades till röjdykarskolan och en till FM Lysekil.

Initiativet till besöket hade tagits av ord-

föranden i FM Lysekil Stig Insulán som själv blev utbildad röjdykare 1961 Flera av föreningens medlemmar är utbildade i Skredsvik. Dessa hade också inviterat gamla vänner, varav två blev medlemmar hos oss. Därmed har totalt nio med denna bakgrund medlemskap i FM Lysekil. De starka banden till Lysekil knöts inom denna grupp och sitter i sedan tiden för Scanraffs etablering, då en stor minröjningsoperation gjordes av inseglingsrännan och vid kajbyggena.

Bland de besökande hade flera gjort sin värnplikt vid andra avdelningar inom basen eller i samband fartygsbesök och dessa kunde konstatera, att den utveckling, som gjorts, med största säkerhet kommer att trygga anläggningens framtid.

Intagande av den medförda provianten gjordes på de solvarma, rundade hällarna

vid den glittrande fjorden. Veteranen Kurt Lycke njöt av bagetten, där klubbmästaren Leif Lysberg kunde konstatera, att alla var mätta och belåtna. Därefter kunde besöket avslutas med en rundvandring och en slutlig visit i Schwartsmanska villan, som byggdes i slutet på 1800-talet med sin interiör i originalskick.

Flottans män Lysekil går på djupet

Medlemmar med partners, totalt 50 personer därav flera nya medlemmar, mötte upp till årets höstfest i gammal god kamrattanda i LSSG's lokaler med föredrag och underhållning.

Efter flera års arkivstudier från krigsarkiv kunde Bo Starmark presentera sitt arbete med ett nästan en timmas föredrag om utländsk undervattensverksamhet i och kring Lysekil.

Intresset tog extra fart en dag, då han utför sitt hem i Lysekil skulle vara vänlig mot en gästande person, som spanade ut mot havet i en tyskregistrerad bil.

När Starmark med sin erfarenhet som lärare i tyska kombinerat med välviljan att orientera personen ifråga om öarnas namn, fick han till svar, att här har jag varit under andra världskriget som fartygschef på en tysk ubåt.

Hur var detta möjligt? Bo ifrågasatte hans uttalande, men gav sig inte utan startade sina forskningar i de krigsarkiv, som finns i Tyskland och England.

Bekräftelsen kom ganska snart, där loggböcker från marinministerier visade, att både engelska och tyska ubåtar smet in på svenskt vatten, där de väntade på order från respektive länder om annalkande konvojer på väg till Norge. Engelska ubåten Sunfish torpederade två fartyg utanför Lysekil. Det ena fartygets namn var Amasis och det andra Antares. Båda vraken ligger innanför svenska territorialgränsen och har under åren varit väl besökta av sportdykare.

Efter föredraget fortsatte festen med en utsökt middag, med efterföljande kaffe och



Sommarbilder



avec. Föreningens Queen IDA underhöll med dragspel och gitarr den väl medsjungande skaran av nöjda deltagare.

Stig Insulan

P.S. Detta mycket väl genomarbetade föredrag kan han också erbjuda andra föreningar, som önskar ha ett informativt inslag till sina medlemsträffar.



Varberg

Bland alla enastående medlemmar inom föreningen har Bosse Oskarsson utmärkt sig genom att ha skapat ett innehållsrikt och sevärt marinmuseum, strax norr om Varberg. Museet domineras av unika föremål från Svenska Amerika Linjens storhetstid och av en ansevärd samling utombordare från skilda tidsepoker. Bosse bedömer denna samling som världens största. En vacker förmiddag i september tog Bosse emot ett antal förväntansfulla FM och Tärnor, som han sakkunnigt guidade och generöst avrundade med att bjuda på kaffe och kaka.

Vid klubbafton den 29 september, med välsmakande smörgåstårter, berättade Sten Johansson från Hanhals sitt livs äventyr. Som utkik i maskkorgen på *m/s Stockholm* var han åsyna vittne, när fartyget kolliderade med *m/s Andrea Doria* vid fyrskeppet Nantucket Shoals den 25 juli 1956. "Sammanstötningen var rejält kännbar i masten och hade jag inte hållit mig fast med ett stadigt tag, hade jag nog blivit utkastad som av en katapult", sade Sten. Med stöd av åtskilliga bilder berättade han vidare om all aktivitet, som rädde för att rädda passagerare och besättning ombord på *Andrea Doria*, innan hon försvann i djupet. Ett stort antal fartyg kom till undsättning, varför Stockholm fick order att återvända till New York med söndertrasad stäv. Den tragiska olyckan med-

förde, att 50 människor på *Andrea Doria* och fem skeppskamrater till Sten förlorade livet.

Med frisk sydvästlig vind i seglen kom det gamla skolskeppet Gladan till Varberg lördagen den 2 oktober för att ligga i hamn under ett dygn. Av 37 man ombord var huvuddelen kadetter men också tre värnpliktiga. Besättningen, som hade mönstrat på i London, har genomfört en grundläggande sjömanskurs och träning i ledarskap, berättade fartygschefen Anders Agar. Till glädje för alla sjöfartsintresserade varbergsbor var det öppet för besök ombord, innan den 64-åriga "damen" seglade vidare till Öckerö varv, där hon ska ligga under vintern för underhåll och reparation.

Förmodligen var det ryktet om Ivars



mustiga ärtsoppa med korv, som lockat Lennart Johansson och Lennart Möller från FM Göteborg att delta i vår sista klubbaf-ton för året. Det var ett utmärkt besök för dessa "salta gossar" till glädje för oss alla denna kväll. Under den väl tilltagna stunden mellan pannkaka och kaffe kåserade Stig Asterling från Halmstad om nutidens sevärdheter i världen. Till intressanta och välvalda smådiabilder tog han oss på en resa runt jorden, med bl.a. uppehåll vid Kinesiska muren, den mytiska ruinstaden Petra i Jordanien och inkarikets magnifika byggnadsverk i Andernas högland.

Ja, det finns mycket att berätta. Vår gode webbmaster, Carl-Axel Sjöberg, vill gärna, att vi medlemmar bidrar med berättelser och/eller bilder till hemsidan från tiden som sjöman i Kungl Flottan eller i handelsflottan.

Mejla till carl.axel.sjoberg@comhem.se eller posta till Lantmilsgatan 4, 421 37 Västra Frölunda.

Till slut vill jag påminna om, att vi hälsar det nya året med sedvanlig nyårsgröt den 21 januari kl. 1800. Välkomna då!

FM Varberg med Tärnor önskar er alla, från oss alla, En God och Fröjdefull jul!



Gladan i skymning

Per Callenberg



Ängelholm

Så är det dags för årets sista krönika, julen nalkas med snabba steg och snart kan åter ett år läggas till handlingarna. När dessa rader når läsarna, har nog de flesta redan av- verkat ett eller flera julbord.

I oktober hade vi ett mycket intressant besök i vår Kajuta. Det var Göteborgarna P O Eriksson och kollegan Lars Nordenberg, båda medlemmar i Ubåtsklubben Nordkaparen, som kom till oss och berättade och visade bilder om resor kring en ubåtskongress i Israel. Man tog sig tid att resa runt under kongressen. Bland annat lyckades de båda att på en vecka bada såväl i Medelhavet, Döda Havet som Röda Havet, starkt eller hur? Båda blev avtackade för sin fina och intressanta skildring av sin resa, innan de återvände norrut mot Göteborg.

Den 19 november var vi åter inbjudna till Göran Johansson på Radio A för att medverka i lokalradion och berätta om vår verksamhet. Denna gången var det Claes Nerhagen, vår vice ordförande, som ställde upp. Han svarar även för vår alltid aktuella hemsida. Han är också ett stort stöd för kåsören. Tack!

Som framgår av artikel på annan plats i vår fina tidning, har Lars Linde och Claes Nerhagen representerat F.M. Ängelholm i Köge, där våra danska vänner i Marinföreningen bjöd in till en minneshögtid av sjöslaget vid Köge Bukt för 300 år sedan. Även den danska Drottningen Margarethe och Prinsgemålen Henrik var inbjudna. Varmt tack till vår "Vänort" och tack Christian som stöttade kåsören i främmande land. Den amiral, som följde sitt skepp *Dannebrogen* i djupet i sjöslaget, har nu fått ge

namn åt en nyligen sjösatt dansk fregatt, som döpts till just Iver Huitfeldt. Ytterligare två är under byggnad på varvet i Odense. Inga småbåtar precis, längden är cirka 140 meter.

Om vi blickar framåt i tiden, alltså mot 2011, så har vår ordförande Lars Linde bokat årets första föredrag redan till den 1 februari i Hörsalen på vårt bibliotek. Då kommer överste Ola Truedsson och två officerrare från Göteborgs Amfibiestyrka, som tjänstgjort ombord på *HMS Carlskrona* och där ingått i bordningsgruppen mot piratangrepp i Adenviken. I april planeras ett föredrag av ordföranden i Försvarsutskottet Håkan Juhult. Han blir, om han kommer, den tredje ordföranden i samma ut-

skott, som gästat oss. Med tanke på oron i det socialdemokratiska partiet, får vi vänta och se.

Vi är glada, att vi åter fått en representant i Riksstyrelsen, i och med att vår ordförande Lars Linde valdes in. Vår förra ordförande Kjell Wärnbrink satt i många år på samma plats.

Till sist önskar kåsören alla, som läser mina rader en fin julhelg och ett riktigt Gott Nytt År.

Glöm inte att kolla på vår hemsida, som alltid är uppdaterad med eventuella ändringar. Även vår radiosändning kommer att finnas där så småningom.

Gunnar Gunnarson



Hos Marinföreningen i Köge vid Monumentet inför Kransnedläggningen Lars Linde och Claes Nerhagen vid röd markering.



Stridsbåt 90 eller CB 90 H i dess olika utföranden är utomordentligt smidiga i att ta sig fram både i trång skärgård och utefter Sveriges 2500 km långa kust och kan transportera manskap och utföra rekognoscerings- och andra uppdrag och förenar snabbhet med manöverförmåga.

Telefon: 0613 - 711 600
Varvsvägen 1, 870 33 Docksta



Från Hogland till Svensksund

Om drabbningarna till sjöss under Gustav III:s ryska krig 1788-1790

Kung Gustav III var en mycket annorlunda kung jämfört med sina företrädare. Framförallt kom kungen att förknippas med kultur och vitterhet. Svenska Akademien, Vitterhetsakademien, Operan och de första stadgarna för Konstakademien är några exempel på detta. Men här får vi följa kungen på ett av de mest äventyrliga krigståg som Sverige någonsin deltagit i och som dessutom i huvudsak fördes till sjöss. Ett rikt bildmaterial i form av oljemålningar av främst Louis Jean Desprez, Johan Titrich Schoultz, Jacob Hägg, Augustin Ehrensvärd och Christer Hägg presenteras i boken. Pris: 385:-

Sjöfästningen Sveaborgs fall 1808

förräderi eller krigslist

Läs om Sveaborgs dramatiska historia 1747-1992 med tonvikt på händelserna vintern och våren 1808 då den ointagliga fästningen kapitulerade. Läs också om skärgårdskriget mellan svenskar och ryssar i den finska skärgården och om hur ryssarna vid fästningens kapitulation fick den finska eskadern av Arméns flotta. Boken är rikt illustrerad med oljemålningar av bl.a. Jakob och Christer Hägg och Håkan Sjöström. Pris 385 kr.

BOKFÖRLAGET MAGNUS ULLMAN



Dramatisk örlogshistoria

1. Regalskeppet Vasas förlisning på Stockholms ström år 1628
2. Regalskeppet Kronans förlisning utanför Öland 1676
3. Galärerna som skulle inta Stockholm 1719
4. Sjöslaget på Föglöfjärden 1720
5. När ryssen togs till hjälp mot dansken 1743-1744
6. Gustav III:s stora sjökrig mot Ryssland 1788-1790
7. Varför föll inte Nordens Gibraltar 1854?
8. Den ryska Östersjöflottans undergång 1905
9. Sveriges sista utländska örlogsexpedition? Till Åland 1918
10. Den odödliga prinsen. Om den tyska kryssaren Prinz Eugens operationer under och efter det andra världskriget.
11. Sänktes en sovjetisk ubåt utanför Västervik 1942?
12. Den ensamma Drottningen. Om jakten på det tyska slagskeppet "Tirpitz" 1942-1944.
13. Torpederingen av passagerarfartyget Hansa 1944. Pris: 385 kr.

En närmare presentation av böckerna finns på www.magnusullman.com. Du kan beställa böckerna direkt på fax 08-599 290 01, tel 08-599 290 28 eller e-mail: magnus.ullman@mlaw.se. Böckerna levereras med en inbetalningsavi. Priset inkluderar porto och emballage. Erbjudandena gäller endast i Sverige.

HMS Malmö på besök i Västervik

Så händer det, som vi i Flottans Män har väntat på, ett "ärrat" krigsfartyg har gästade Västervik. *HMS Malmö*, som var på uppdrag i Adenviken för operation Atalanta 2009, kom på besök. Styrelsen i Flottans Män i Västervik hade fått en inbjudan att besöka korvetten på en särskild visning med samvaro i gunrummet. Vi togs emot vid landgången av sekonden Anders Jonasson och sonarbefälet Sebastian Sjö hälsade välkommen och bjöd oss ombord. Sebastian tog oss på en rundvandring i fartyget såväl över som under däck. En intressant nyhet var ett "skärsläckningsaggregat", som medgav ett nytt sätt att från däck bekämpa eld i hytter eller andra trånga utrymmen. Detta var speciellt intressant för en "gammal" brandchef. Man skär upp ett minimalt hål i däck och injekterar koncentrerad vattenånga i utrymmet och minimerar på detta sätt extra vattenmängder inombords i fartyget.

Vidare besågs "mob-båten", som användes i Adenviken, när piraterna skulle omhändertas. På fördäck finns artilleripjäsen och vid denna fick vi en genomgång av det "rörliga" brandförsvaret ombord. Det blev också visning av maskinkontrollrummet och stridsledningscentralen med alla dess funktioner av de tre stridsenheterna ombord; under vatten, över vatten och i luften. När målet är låst, så har "katten tagit musen", hette det. Det var skillnad från "gamla" tider, då radarn nätt och jämt var uppfunnen och datorer inte fanns ombord. Bryggan fick

också en genomgång med dagens hjälpmedel för navigation.

Sedan blev det gunrummet nästa, där fartygschefen Mikael Lilja och sekonden Anders Jonasson tog emot med kaffe och smörgåsar, vilket smakade ypperligt efter det kyliga vädret uppe på däck. Här i gunrummet utbyttes erfarenheter från gångna tider och frågor om bekanta och gemensamma vänner inom marinen. Detta är givet, när sjöfarare träffas under social samvaro. Här utbyttes givetvis gåvor mellan fartygschefen och vår ordförande Carl-Erik Edström. Flottans Män förärades en vapensköld från fartyget och gengåvan var en Spårö Båk, kännetecken för inseglingen till Västervik och kanske lämplig att navigera efter i gunrummet. Så förflöt en gemytlig timme mellan gamla och unga sjökamrater. Vi Flottans Män önskade en god resa till Karlskrona och på återseende i Västervik så snart som möjligt.

Intresset var stort för det "öppna fartyg", som under onsdagen gjorde det möjligt för allmänhetens besök med och utan erfarenheter från marinens fartyg. Gymnasiets elever var inbjudna för ta del om framtida möjligheter till att bli anställda inom flottan. Cirka 250 personer passade på tillfället att besöka fartyget och detta innebar ett lyckat besök i Västervik för *HMS Malmö*. Västerviks Tidning var ombord för ett reportage och resultatet blev en dubbelsida, en utmärkt PR.

Bosse Nord



Flottans Män Västervik på besök ombord HMS Malmö från vänster, Hans Lundqvist, Bo Nord, Rune Lundin, Karl-Erik Johansson, Christer Warfinge, Rolf Grönberg och Carl-Erik Edström



HMS Malmö förtöjd i Västervik

Utsupet sa Wadman

Ja, rubriken ovan är ett talesätt, som ofta förekommer i olika sammanhang. Men varifrån kommer uttrycket? Så här förmodas bakgrunden vara.

Johan Anders Wadman föddes på Drottningkärs kastell den 29 september 1777 som son till fästningsspredikanten på sjökastellerna, Nils Adolf Wadman, sedermera kyrkoherde i Tving.

Johan Anders Wadman inskrevs vid universitetet i Lund 1792 och skrev han själv, "bevistade akademien i fem terminer utan någon examen".

Arvet efter föräldrarna, vilka avlidit 1795 (fadern) respektive 1798 (modern), använde W till stor del för att hjälpa sin vän, den blivande läkaren Carl Fredrik Weltzin att avsluta sina studier. Det var Weltzin som såg till att Wadman fick olika befattningar inom sjukvården, bland annat som sjukhuskommissarie vid fälttågen i Tyskland och Norge 1813-14.

Det var efter hemkomsten från dessa fälttåg, som det vid en generalinspektion upptäcktes onormalt stora uttag av 96-procentig sprit. Då Wadman avkrävdes en förklaring, svarade han med ett ord – "Utsupet!"

"Utsupet sa Wadman" har med detta blivit ett bevingat uttryck.

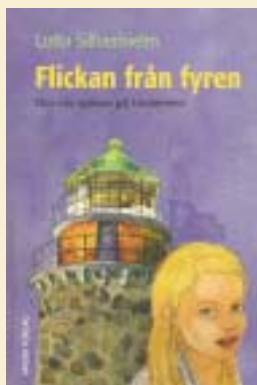
Efter 1814 var Wadman bosatt i Göteborg, där han

var en uppburen sällskapspoet i ordenssällskapet Par Bricole. Två utgivna samlingar "Lek- och halfvar" innehåller dryckesvisor och komiska visor, stundom tämligen grovkorniga, men också idyller som "Min lilla vrå bland bergen".



Olle Melin





Flickan från fyren

Boken är en romantiserad skildring av livet på en av våra fyrplatser, Understen, en kal liten ö i Ålands hav. Pappan är fyrmästare och boken bygger på intervjuer, brev, dagböcker och annat dokumentärt material om familjen Hörlin och fyrplatsen. Boken handlar dels om ett år under Första världskriget, då den nya fyren byggdes och därefter om åren därefter och Första världskrigets slut.

Författaren heter Lotta Silfverhielm och är själv bosatt på Understen. Hon svarar också för bokens illustrationer och hon är en god tecknerska.

Förutom historien om fyrfamiljen finns också i boken fakta om fyren med bilder samt lite om skärgårdstraditionerna i denna del av landet

Förlag: Migra förlag. ISBN 978-91-974617-9-5



Sjövägen till Sverige

Boken handlar om den hisnande utvecklingen inom finländsk och svensk färjetrafik. Ännu på femtiotalet hade det varit dyrt och ett fåtal förunnat att resa utomlands, men några nytänkande redare var villiga att ta en risk – och snabbt utvecklades sjövägen mel-



Fredens illusioner

Wilhelm Agrell, professor i underrättelseanalys, har skrivit boken, som har undertiteln: "Det svenska nationella försvarets nedgång och fall 1988-2009". Efter det kalla krigets slut genomgick det svenska försvaret en snabb modernisering. Men hotbilden var borta. I hägn av Ryssland i politiskt och ekonomiskt kaos skulle Sverige kunna ta "operativ time-out", avveckla det befintliga försvaret och skapa ett nytt, anpassat för morgondagens utmaningar. Men något hände. Den svenska nationella försvarsförmåga, som tillfälligt skulle tillåtas sjunka, kom i praktiken att försvinna. "Aldrig mera krig" hade till sist blivit verklighet, åtminstone i svensk försvarsplanering och försvarspolitik.

I boken rekonstruerar Wilhelm Agrell ett viktigt men för många okänt samtidshistoriskt skeende, den stora svenska försvarsavvecklingen från slutet av 1990-talet, de bakomliggande drivkrafterna, liksom de avsedda men inte minst avsedda konsekvenserna.

Förlag: Atlantis. ISBN 978-91-7353-417-8

lan Finland och Sverige till en världsledande färjerutt, som gjorde det möjligt för var och en att resa utomlands med bil och familj.

Matts Dumell berättar historien om rederier, om framgångar, konkurser och pris-krig. Alla sorters båtar, från de charmiga passagerarångarna, som tog ombord bilar på däck med lyftkran, till dagens flytande passagerarpalats, passerar revy.

Fenomen som taxfreehandel ur en liten kiosk, smuggling av kaffepaket, det ofta svåra valet av ändhamnar och de tragiska olyckorna till sjöss belyses också genom intervjuer och bilder.

Under ett halvsekel hann flera sjöfartskapitel avslutas, men själva bilfärjetrafiken mellan Finland, Åland och Sverige lever vidare.

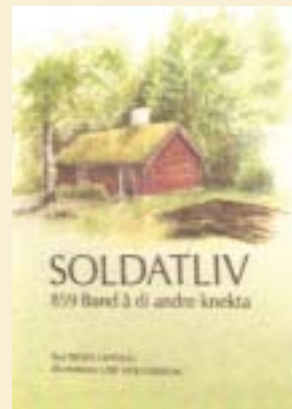
Förlag: Schildts förlag. ISBN 978-951-50-1728-4



Kronans kläder – Armémusei årsbok 2010

Om uniformer av olika slag handlar Armémusei årsbok 2010. Men det handlar inte enbart om militära uniformer. Således har uniformer i popmusikens tjänst fått ett eget kapitel. I övrigt finns ett stort antal tids-epoker representerade. Einar Lyth, överste, skriver om Kalla krigets allt varmare uniformer och Gillian Brewer har i sitt kapitel skrivit om Kvinnor i uniform. Men även övriga kapitel är mycket läsvärda.

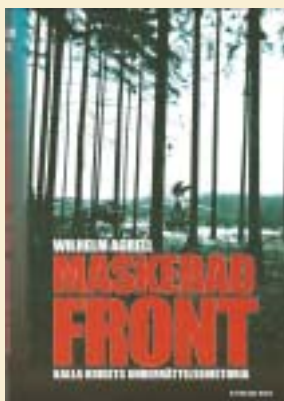
Förlag: Armémuseum. ISBN 10-91-86478-37-0



Soldatliv

Boken innehåller ett antal berättelser, som beskriver den enskilde soldaten och hans familjs historia från sent 1600-tal och fram till tiden, då det ständiga knekthållet upphörde i början av 1900-talet. Boken blir en resa genom många år, där vi kan känna och förstå, hur livet för den enskilde soldaten och hans familj kunde te sig. Vi är med på slagfältet fram till Sveriges sista krig mot Norge 1814, vi är med hemma på soldattorpet, när täppan odlas, vi är med på övningsshedarna runt om i landet och vi får också följa med till bygget av Göta kanal.

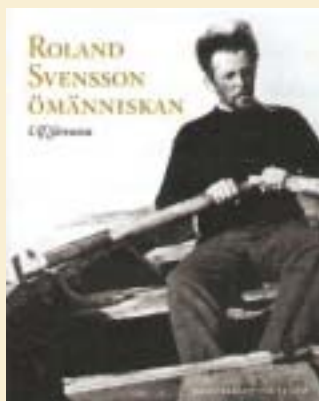
Förlag: Aronförlaget. ISBN 978-91-978079-1-3



Maskerad front – Kalla krigets under- rättelsehistoria

Wilhelm Agrell, professor i underrättelse-
analys och docent i historia har i sin bok be-
skrivit Kalla krigets underrättelsehistoria.
Kalla kriget var en tid fylld av hot, spänning
och kärnvapenupprustning. De två stor-
makterna förberedde sig på ett förödande
krig – men det bröt aldrig ut. Konfronta-
tionerna skedde istället mellan underrät-
telsetjänsterna. Med infiltration och tekniska
övervakningssystem försökte de bevaka
och manipulera varandra. Detta skildras i
boken med hjälp av nytt, tidigare hemlig-
stämplat material. De viktigaste samman-
drabbningarna som Kubakrisen och Sovjet-
unionens invasion av Afghanistan skildras
liksom andra dramatiska förlopp under den
aktuella perioden. Bokens titel är hämtad
från en handbok mot sabotage och spioneri,
som användes av Försvarsmakten under det
Kalla kriget.

Förlag: Historiska Media. ISBN 978-91-
85507-97-9



Roland Svensson – ömänniskan

Hundra år efter konstnären Roland Svens-
sons födelse har Ulf Sörenson skrivit en
heltäckande biografi, som skildrar ett in-
fallsrikt konstnärsliv och samtidigt ger en
skarp inblick i 1900-talets svenska konst-
när- och författarkretsar. Roland Svensson
har ibland kallats för "Mannen som älskade
öar" och när man läser boken, är det ingen
tvekan, att det var så. Det handlar inte en-
dast om Stockholms skärgård (han bodde
på Möja) utan också sådana exotiska plat-
ser som Tristan da Cunha, Shetlandsöarna
m.fl. Veldig mycket av Roland Svenssons
produktion är grafik och konstnären hade
åsikten, att grafiken är konstnärens enda
medel att möta behovet av god konst i alla
sambandskikt.

Roland Svensson var på sin tid medlem i
Flottans Män.

En synnerligen påkostad, stilig och läs-
värd bok.

Förlag: Mats Ströms förlag. ISBN 978-91-
7126-175-5



Sill – ett litet inlägg om inläggningar

Blekinges länsantikvarie Leifh Stenholm
och krögaren Ted Karlberg har tillsammans
producerat boken Sill – ett litet inlägg om
inläggningar. Men detta är också en bok, där
flera andra varit inblandade. Inte minst
märks detta på de utsökta fotona, som illus-
trerar boken. Leifh Stenholm berättar om
sill i ett kulturhistoriskt perspektiv och
Ted Karlberg har med hjälp av andra produ-
cerat cirka 50 olika inläggningstips, som
verkligen markerar vår kärlek till sillen.

Prova gärna några av inläggningstipsen –
Du ångrar Dig inte!

Förlag: Kulturdoktorn Karlskrona. ISBN
978-91-978536-1-3

Bokpresentatör Olle Melin



Spår av ett försvar

Det här är historien om det skånska försvar-
ret under två världskrig och ett Kallt krig.
Det handlar om en begränsad period i vår
historia, cirka 100 år. Men det är en period,
som många av oss minns eller hörts berättas
om av anhöriga, rekryter och försvarsan-
ställda. Boken tar Dig med på en 100 år lång
resa genom den skånska försvarshistorien.
Du får möta de skånska förbanden, från de
beridna till de starka pansarförbanden. Du
får möta försvarsanläggningar som Per-Al-

binlinjen och det fasta kustartilleriet. Flyget
får självklart sin beskärda del. Även delarna
i totalförsvaret utanför Försvarsmakten får
sina delar i boken.

Författaren Leif Högborg har tidigare ut-
givit ett antal böcker, de flesta inom befäst-
ningskonsten, men här har han verkligen vid-
gat vyerna. För den militärhistoriskt intres-
serade är boken ett måste.

Förlag: Fort och Bunker. ISBN 978-91-
976075-2-0

Födelsedagar

Vi hyllar



107 år född den

13-12 1903 Sven Hedberg HALMSTAD

95 år född den

9-1 1916 Ingenjör Aldor Hansén ENSKEDE

8-2 1916 Hasse Carlson HALMSTAD

90 år född den

12-1 1921 Sjöingenjör Göthe Birkmark MALMÖ

13-1 1921 Karl-Erik Ehnwall SMYGEHAMN

16-1 1921 Kapten Einar Weinsjö KARLSKRONA

22-1 1921 Kapten Ebert Petersson KALMAR

13-2 1921 Lagerchef Gösta Holgerstein NORRKÖPING

15-2 1921 Sjöingenjör Frans Herm TRÅNGSUND

1-3 1921 Lennart Paulsson KARLSHAMN

15-3 1921 Byrådirektör Sven-Gösta Zetterström

SUNDBYBERG

18-3 1921 Installatör Åke Backlund DJURSHOLM

85 år född den

1-1 1926 Fotograf Hans-Orwar Moberg GÖTEBORG

8-1 1926 fd Ambassadör Lars Arnö LIDINGÖ

8-1 1926 Örlogskapten Göran Bram SÄVEDALEN

8-1 1926 Tobakshandlare Lars Johansson LINKÖPING

13-1 1926 Vaktmästare Arne Isaksson VÄSTERVIK

14-1 1926 Kapten Einar Nilsson HASSLÖ

20-1 1926 Håkan Lydig NORDMALING

25-1 1926 Karl Andreasson YSTAD

29-1 1926 Ingenjör Frank Andersson SÄRÖ

29-1 1926 fd Byrådirektör Bengt Inge NORRKÖPING

30-1 1926 Lars-Åke Larsson NORRTÄLJE

5-2 1926 Stig Karlsson LYSEKIL

12-2 1926 Stig Lindblom GULLBRANDSTORP

18-2 1926 Rune Lundin VÄSTERVIK

20-2 1926 Lennart Hollstrand NYNÄSHAMN

21-2 1926 Urban Knutsson GÖTEBORG

10-3 1926 Kapten Sten Joelson OLOFSTRÖM

14-3 1926 Förrådsföreståndare Erik Andersson

KARLSKRONA

16-3 1926 Lennart Fröblom NORRTÄLJE

26-3 1926 Bengt Breman MÖLNLYCKE

26-3 1926 Stig Burman ALINGSÅS

80 år född den

1-1 1931 Representant Leif Olsson SPÅNGA

3-1 1931 Ingemar Jönsson VÄSTERVIK

3-1 1931 Stig Nyberg NORRKÖPING

5-1 1931 Kurt-Inge Bengtsson HALMSTAD

15-1 1931 Claes Sundberg BANDHAGEN

17-1 1931 Brandmästare Stig Alkvist MÖLNLYCKE

25-1 1931 Ingenjör Sven-Erik Lindqvist HALMSTAD

27-1 1931 Marknadschef Kaj Ingelman TÄBY

27-1 1931 Leif Sandberg GÖTEBORG

29-1 1931 Kapten Valter Fransson SKRUV

31-1 1931 Ingvar Börjesson V FRÖLUNDA

4-2 1931 Kommendörkapten Anders Hallin V FRÖLUNDA

16-2 1931 Tjänsteman Kurt Åke Ask NORSBORG

21-2 1931 Kommendörkapten Folke Billstedt KUNGSBACKA

4-3 1931 Sjöingenjör Olle Erlingstam FALKÖPING

13-3 1931 Slöjdlärare Karl-Erik Bergqvist ÅHUS

18-3 1931 Sverker Westin BROMMA

23-3 1931 Hans Eriksson VÄDDÖ

27-3 1931 Sven-Erik Andersson FALKENBERG

29-3 1931 Arbetsledare Ingemar Holmqvist ÅHUS

31-3 1931 Karl Fischer HALMSTAD

31-3 1931 Rolf Grunditz V FRÖLUNDA

75 år född den

2-1 1936 Avdelningsdirektör Sören Strand VISBY

6-1 1936 Ingenjör Jan Hedberg KRISTIANSTAD

6-1 1936 Civilekonom Anders Lilliehöök ENEBYBERG

6-1 1936 Löjtnant Henry Olofsson SKURUP

12-1 1936 Bengt Andersson GÖTEBORG

15-1 1936 Hans Dahle'n KVISSLEBY

15-1 1936 Maskiningenjör Elov Svensson HACKÅS

25-1 1936 Ingenjör Nils-Olof Körner LILLA EDET

27-1 1936 Driftsingenjör Per Rolf Andersson LYSEKIL

29-1 1936 Rune Kjelle'n KALMAR

1-2 1936 Lennart Nordström KALMAR

4-2 1936 Sjökapten Börje Benmo GRÅBO

7-2 1936 Göran Pantzar KARLSHAMN

14-2 1936 Avdelningschef Gunnar Billow JÄRFÄLLA

17-2 1936 Leif Sixten Alfjård KODE

17-2 1936 Leif Thernelius SALTSJÖBADEN

19-2 1936 Bertil Landgren KARLSHAMN

20-2 1936 Alf Grönlund HALMSTAD

25-2 1936 Lars Holmgren V FRÖLUNDA

25-2 1936 Bertil Nilsson VELLINGE

28-2 1936 Åke Kindstedt BANDHAGEN

29-2 1936 Kapten Ivar Claes Virgin LUNDSBRUNN

15-3 1936 Ingenjör Nils-Olof Nilsson KRISTIANSTAD

16-3 1936 Hans Andersson SORUNDA

17-3 1936 Sven Held MALMÖ

21-3 1936 Kent Gamelius VÄSTERVIK

24-3 1936 Anders Karlsson VÄXJÖ

70 år född den

1-1 1941 Bertil Thuresson VEDERSLÖV

4-1 1941 Ingenjör Lars-Olof Lake STAVSNÄS

9-1 1941 Gunnar Ekbladh ANGERED

10-1 1941 Dag Engström LYSEKIL

16-1 1941 Civilingenjör Mats William Öhman SPÅNGA

19-1 1941 Åke Larsson KARLSKRONA

22-1 1941 Apoteksdirektör Bo Palmqvist ÅLED

27-1 1941 Instrumentmekaniker Stig Nilsson MÖLNDAL

30-1 1941 Pertti Molin OBBOLA

1-2 1941 Lennart Andersson BÅSTAD

1-2 1941 Poliskommisarie Rolf Fredriksson VÄDDÖ

4-2 1941 Avdelningsdirektör Arne Ljungqvist SPÅNGA

6-2 1941 Hans Holmqvist V FRÖLUNDA

15-2 1941 Robert Hillgren VIKBOLANDET

15-2 1941 Ronald Svanberg VIKBOLANDET

23-2 1941 Jörgen Boye BROMMA

3-3 1941 Göran Oljeqvist STOCKHOLM

13-3 1941 Rune Dahlin SUNDSVALL

19-3 1941 Karl Evert Jansson VÄTÖ

22-3 1941 Nils-Erik Johansson VÄSTERVIK

23-3 1941 Gösta Lindgren VÄSTERVIK

23-3 1941 Erik Paulsund BUNKEFLOSTRAND

24-3 1941 Roland Hedfors KUNGSÖR

28-3 1941 Jan-Åke Noren LYSEKIL

65 år född den

1-1 1946 Lars Danielsson VISBY
1-1 1946 Agronom Göran Olvén KATRINEHOLM
1-1 1946 Musiklärare Alvaro Pinto HALMSTAD
4-1 1946 Sture Wärnelius NORRKÖPING
10-1 1946 Rickard Lempke SOLNA
16-1 1946 Löjtnant Bo Hagelin ÖSMO
17-1 1946 Lars Nordenberg HÖNÖ
23-1 1946 Kaptan Lars Nilsson KARLSKRONA
27-1 1946 VD Kjell Thorngren DJURHAMN
3-2 1946 Gösta af Klint LIDINGÖ
7-2 1946 Tomas Ståhle NORRTÄLJE
11-2 1946 Kaptan Richard Nordenberg SKOGÅS
13-2 1946 Christer Almfeldt MÖRRUM
17-2 1946 Ingenjör Karl-Lennart Haglund VENDELSÖ
22-2 1946 Lars-G. Jansson VÄSTERÅS
22-2 1946 Jan Wellerius VÄSTERVIK
25-2 1946 Conny Johansson VÄSTERVIK
25-2 1946 Hans Wikman HÄRNÖSAND
25-2 1946 Denny Wikman HÄRNÖSAND
3-3 1946 Psykolog Curt Borgenstam BARSEBÄCK
6-3 1946 Bogserbåtsbefälhavare Christer Alexandersson
NORRKÖPING
11-3 1946 Marinofficer Gunnar Fernlund HÄRNÖSAND
13-3 1946 Mats Ove Maxell LYSEKIL
13-3 1946 Timmerman Olof Olsson JÄRNA
16-3 1946 Bert Grafström SUNDSVALL
17-3 1946 Sjökapten Lars Pontus Blomberg HUDIKSVALL
17-3 1946 Ove Zachrisson INGELSTAD
18-3 1946 Örlogskaptan Bosse Furén SALTSJÖ-BOO

21-3 1946 Magnus Höög ASKIM
21-3 1946 Polisinspektör Tommy Pettersson TYRESÖ
23-3 1946 Bo Brand HÄSSELBY
25-3 1946 Ekonomichef Lars-Åke Åsell GÄVLE
31-3 1946 Sven-Göran Wallfors LYCKEBY

60 år född den

16-1 1951 Lars Törnqvist NORRKÖPING
18-1 1951 Brandman Lars Berntzén TIMRÅ
27-1 1951 Bengt Jonsson HÖLLVIKEN
2-2 1951 Hans-Olof Bernhardsson V FRÖLUNDA
9-2 1951 Lars Norbäck HALMSTAD
25-2 1951 Malcolm Grahn KLÄSSBOL
6-3 1951 Tore Nyblom V FRÖLUNDA
9-3 1951 Tapetsör Lars Möller LERUM
13-3 1951 Båtbyggare Hans Hellström LUND
20-3 1951 Per-Åke Stigborg TOLLARP
25-3 1951 Lars Johansson LINKÖPING
25-3 1951 Anders Skagerström NORRTÄLJE
25-3 1951 Kenny Wadefur KARLSKRONA

50 år född den

10-1 1961 Hans Hansson ASARUM
23-1 1961 Tommy Öberg KVISSLEBY
3-2 1961 Joakim Westerberg VENDELSÖ
13-3 1961 Kjell Åke Beckman SÄVEDALEN
17-3 1961 Kent Lövgren NORRTÄLJE
23-3 1961 Christer Sjögren STAFFANSTORP

40 år född den

13-1 1971 Olle Andersson LYSEKIL

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Göteborg

Algot Andersson
Anders Grenstad

Halmstad

Arne Bruhn
Lennart Byström
Ulla Ferreira
Alvaro Pinto

Karlshamn

Jörgen Hermansen
Jan Torstensson

Karlskrona

Lars Andersson
Jan Olof Bergström
Magnus Dehlén
Jan-Erik Hansson
Olle Moberg
Karl Wilthorn

Kristianstad

Ingemar Brunnberg
Olle Persson

Malmö

Mikael Westerberg

Norrtälje

Gevert Bergman

Lysekil

Göte Björkdahl
Anders Christborn
Johan Eliasson
Olle Halvordsson
Karl-Olof Lennartsson

Stockholm

Göran Fredriksson
Johan Gunnbäck
Bo Hedberg
Britt Holmberg
Lars Isaksson
Bengt Jansson
Teddy Jansson
Karl Kalén
Bengt Lilja
Torbjörn R Lindström
Henry Mäkinen
Kim Nilvall
Lena Sahlsten
Peter Slawinski
Björn Stråhle
Björn Thorman
Sonja Thyni
Erik Wärm

Sundsvall

Claes Friberg
Södertälje
Rolf Berg
Andreas Sjöberg
Thomas Sondin
Mathias Steininger
Kjell-Eric Svanbäck
Per Inge Anders Welander

Varberg

Göran Johansson

Västerås

Kent Sjögren

Växjö

Erik Finander
Torgny Larsson

Östersund

Per Grape
Gusten Rolandsson

Norrköping

Per Blomen

Trelleborg

Stefan Andersson

Kalmarisund

Christer Arnerby

Alf Jacobsson

Robin Ländin

Håkan Roupé

Karlstad-Värmland

Malcolm Grahn

Sven-Olov Harald

Klas Nerman

Göran Olsson

Ragnar Olsson

Hasse Strömberg

Avlidna kamrater

Per-Owe Andersson VÄSTERÅS
född den 5 april 1944 avliden den 2 augusti 2010

Sture Andersson KUNGÄLV
född den 11 juni 1925 avliden den 2 oktober 2010

Harry Arenbjörk SIMRISHAMN
född den 23 juni 1923 avliden 2010

Sjöingenjör Valter Axelsson TÄBY
född den 27 juli 1920 avliden den 20 juli 2010

Sjöingenjör Lennart Berntzén SÖRBERGE
född den 23 januari 1923 avliden den 23 oktober 2010

Lennart Bonnier SKÄRHOLMEN
född den 7 maj 1920 avliden i augusti 2010

Bertil Carlsson HALMSTAD
född den 17 september 1930 avliden den 13 september 2010

Högbåtsman Lars Ove Englund SÖDERTÄLJE
född den 10 oktober 1945 avliden den 19 maj 2010

Lennart Ericsson GÖTEBORG
född den 14 augusti 1929 avliden den 26 oktober 2010

Knud Frost KÖPENHAMN
född den 28 februari 1934 avliden den 10 augusti 2010

Affärsman Evan Hermansson LYSEKIL
född den 29 juli 1924 avliden den 3 juli 2010

Hovmästare Karl-Artur Isaksson LANDVETTER
född den 13 december 1921 avliden den 6 september 2010

fd Löjtnant Folke Johansson HANDEN
född den 21 april 1930 avliden den 1 juni 2010

Bertil Lindström HALMSTAD
född den 28 maj 1923 avliden den 24 augusti 2010

Ragnar Lönnerhag KARLSKRONA
född den 3 september 1924 avliden den 15 oktober 2010

Bengt Neuman SUNDSVALL
född den 13 februari 1923 avliden den 8 juli 2009

Sven Nilsson HALMSTAD
född den 12 november 1932 avliden den 24 augusti 2010

Konditormästare Bertil Olofsson V FRÖLUNDA
född den 7 juni 1935 avliden den 3 oktober 2010

Ingenjör Sture Olsson KARLSKRONA
född den 28 december 1929 avliden den 11 september 2010

Lars-Erik Persson NYNÄSHAMN
född den 13 juni 1936 avliden den 16 september 2010

Arvid Sandell LYSEKIL
född i februari 1926 avliden den 11 juni 2010

Sjöingenjör Rune Solmarker MÖLNDAL
född den 4 mars 1920 avliden den 19 juni 2010

Båtsman Bertil Stenberg HALMSTAD
född den 18 januari 1929 avliden den 19 september 2010

Sten Strömbäck LYCKEBY
född den 19 juli 1925 avliden den 3 november 2009

Sten Svantesson GÖTEBORG
född den 13 oktober 1927 avliden den 2 augusti 2010

Arbetskonsulent Carl-Gustaf Svensson KARLSKRONA
född den 27 juli 1918 avliden den 29 juni 2010

Eric Sydmo SKÄRHOLMEN
född den 23 oktober 1930 avliden den 5 juli 2010

**Hedra våra avlidna kamraters minne
med en gåva till Flottans Män.
Pg 5 88 19-4.**



**Efter Din betalning sänder FM
kansli blanketten till de sörjande.**



Bli medlem i "FLOTTANS MÄN", kamratföreningen som värnar om örlogstradition, kamratskap och sjöförsvaret.



HOS "FLOTTANS MÄN" FINNS ALLTID EN VÄN

På näst sista sidan i tidskriften hittar du de lokala föreningarnas kontaktmän

In memoriam

Flottans Män Sundsvall har sorg

Föreningens store glädjespridare, hedersledamoten Lennart Berntzén har lämnat oss i en ålder av 87 år. Vi medlemmar runt om i landet kommer för alltid att minnas den glädje Lennart spred med sin sång och musik vid våra sammankomster.

Minnet av Lennart kvarstår bl.a. på den CD, som föreningen gav ut för några år sedan, där han framför melodier från sin aktiva tid i flottan. Lennart tillhörde de gamle, som började som eldare på pansarskepp. Han var anställd åren 1942-1955 och tjänstgjorde på många fartyg, bl.a. kryssaren *Tre Kronor*, samt på jagarna *Sundsvall*, *Öland*, *Norrköping*, *Mjölner* och *Gävle*. Han tjänstgjorde under dessa år tillsammans med kända personer som Lille-Bror Söderlund, Allan Edwall och Pekka Langer. Vid den tidens mässtaftnar ombord på fartygen fick besättningarna själva svara för underhållningen och här kom Lennart att bli en viktig kugge.

Flottans Män med dess kamratskap betydde mycket för Lennart och han försummade sällan möjligheten att delta vid de olika sammankomsterna. Vankades det surströmming, var Lennart en självklar gäst. Stämningen var alltid hög, när han berättade och sjöng sina glada visor.

En hedersman har lämnat kamratkretsen för den sista seglatsen. Vi är många runt vår avlånga kust, som med glädje minns våra gemensamma stunder. Saknaden efter Lennart är stor, men vi är glada, att vi tillhört hans vänkrets.

Flottans Män i Sundsvall

Bertil Graeve

Gert Malmqvist

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ	
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg@hotmail.com
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	
Kanslichef	Lennart Bresell	08-449 31 58	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Medlemsregister	Nils-Gösta Persson	0320-557 44	Svansjö Magerhult 6	511 93	TORSTORP	n-gpersson@swipnet.se
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbmaster	Bengt-Olof Arnsten	063-57 93 00	Havrevägen 4 nb	831 71	ÖSTERSUND	
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Öppet tisdagar 9-16

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: **Jan Wikberg.**

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND	
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK	
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: **Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Ove Hagström.**

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY	
Föreningslokal:	Marinstugan	0498-21 14 17	Södervägen 56 B	621 58	VISBY.	
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE	engvall.lars@telia.com
Linköping	Gunnar Feldt	0709-40 64 00	Tuvgatan 28	589 57	LINKÖPING	
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING	ovemarin@tele2.se
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.	flottansman@telia.com
Norrälje	Lars Krüger	0176-23 46 41	Norrvikens 1472	760 21	VÄTÖ	08276578@telia.com
Föreningslokal:	"Marinlokalen".		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Hans Martinelle	08-520 211 13	Hamngatan 7B	149 31	NYNÄSHAMN	
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	
Föreningslokal:	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	
Södertälje	Thomas Westerberg	08-550 344 42	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE	t_westerberg@hotmail.com
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50 14	Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning).
Västerås	Stieg Andersson	0708-908616	Bäckvägen 6	734 51	KOLBÄCK	vasteras@flottansman.se
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	stieg.andersson@swipnet.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: **Göte Lindberg och Rolf Pärnhem.**

Kalmarstrand	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR	abe@hammarlund.net
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN	parnhem@telia.com
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Per Nordgren	0455-268 30	Orkestergatan 30	371 49	KARLSKRONA	pernordgren@gmail.com
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	044-23 50 31	Byastensvägen 10	291 77	GÄRDS KÖPINGE	li.e@tele2.se
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV	jorgenpersson.fmmalmo@telia.com
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG	gotelindberg@hotmail.com
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK	familjennord@bredband.net
Växjö	Lennart Salomonsson	0474-330 38	Eke Solklint	360 42	BRAÅS	vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: **Lars Linde och Lars-Erik Wennersten.**

Göteborg	Bertil Andreasson	031-29 37 57	Stensängens lycka 18	423 36	TORSLANDA	bertil.andreasson@comhem.se
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Kjell Jönsson	035-13 01 44	Norra vägen 21	302 31	HALMSTAD	kjellgudd@gmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 42	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stingsgatan 2	652 26	KARLSTAD	
Lysekil	Van Carlsson	0523-473 97	Rixövägen 13	454 93	BRÅSTAD	van.c@telia.com
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vräenvägen 21	430 10	TVÅÅKER	cal.per@telia.com
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.	
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM	
Föreningslokal:	Flottans Män	0431-149 30.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.	

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

Sedan 1865.

På gotländsk köl i mer än 140 år!



Rederi AB Gotland, tidigare Ångfartygsaktiebolaget Gotland, har bedrivit trafik mellan Gotland och fastlandet sedan 1865. Idag är Gotlandstrafiken ett av Europas modernaste trafiksystem till sjöss och drivs av dotterbolaget Destination Gotland AB.


REDERI AB GOTLAND

www.gotlandsbolaget.se